

GLASILO GRADA BAKRA / Br. 37 / God. XIV

Bura

Lipanj 2018.

**Poslovni uzlet
grada Bakra**

**Olimpijada
dječjih vrtića**

Margaretino leto u Bakru

**Tradicionalni sadržaji
u novom ruhu**

*Komunalni info / Novosti iz Grada Bakra / Bakarske udruge /
Dani naših mjesta / Industrijska zona / Turistička zajednica...*

SADRŽAJ

14

16

30

Najava otvaranja tvrtke Kaltenberg Adria d. o. o. Poslovni uzlet grada Bakra

Tradicionalni sadržaji u novom ruhu

Sadržaj

Uvodnik	3
Novosti iz Grada Bakra	4
Nadbiskupijski susret mladih u Bakru	4
Roditeljstvo – izazovi, brige, odgovornosti i ljubavi	7
Komunalne informacije	8
Industrijska zona	14
Najava otvaranja tvrtke Kaltenberg Adria d. o. o.	14
Gospodarstvo	16
Poslovni uzlet grada Bakra	16
Dani naših mjesta	18
Svečani koncert KUD-a Sloga	19
Igrokaz Jurjevski tanci	21
Turizam u Bakru	22
Biciklijada “Bakar bike” ruta Frankopana	24
Dječji vrtići	27
Olimpijada dječjih vrtića Grada Bakra	28
Margaretino leto	30
Tradicionalni sadržaji u novom ruhu	30
Šetnja kroz povijest Frankopana	32
Spod školskih klupah	34
Festival znanosti u Pomorskoj školi Bakar	35
Međunarodna regata pomorskih učilišta	37
Uskrs u Bakru	39
Knižnični fotovremeplov	42
Bakarske udruge	44
Susret Koordinacije plavo – zelene linije prijateljstva	45
Skupština povijesnih postrojbi hrvatske vojske	46
Proslava 20 godina djelovanja KDU Praputnjak	49
Bakar u gostima: Omišalj	51
Ajkule obilježile 27. godišnjicu	54
Mičica	58
Info	59

Impressum

Izdavač:

Grad Bakar, Primorje 39

Za izdavača:

Gradonačelnik Tomislav Klarić

Glavna urednica:

Maja Šepac Rožić

Uredništvo:

Maja Šepac Rožić, Paula Mikeli, Viktor Polić, Milan Rončević, Davor Skočilić, Gabrijela Mitić, Vice Sep, Dolores Paro-Mikeli, Sonja Jelušić Marić

Fotografije:

Miljenko Šegulja, Creative media, Ri prsten, Zoran Pavletić, Dominik Barbiani, Branka Jalšovec, Igor Popović, Ivan Šamanić, Ivona Miloš

Grafički urednik:

Vibor Visković

Dizajn i priprema za tisak:

Vixel, obrt za web i grafički dizajn

Lektorica:

Sanja Miočić

Tisak:

Kerschoffset d.o.o.

Naklada:

2000 primjeraka

Materijali se dostavljaju u digitalnom obliku. Materijale ne vraćamo.

List izlazi kvartalno

Dragi sugrađani,

kao što sam obećao, s novim uredništvom i novim dizajnom, pred Vama je novi broj Bure s pregršt informacija o svemu što se događa u našem Gradu. Koliko smo svi zajedno aktivni najbolje pokazuje činjenica da je, u svega nekoliko tjedana od proteklog broja, novih informacija i članaka dovoljno i to ne samo za ovaj broj, već i za naredna dva. Radi se na sve strane. Uz to su i brojna događanja na našem području, tako da je ponekad teško sve popratiti. Zadaci, obećanja i program rada koji smo pred sebe postavili toliko su zahtjevni i dinamični da vrijeme koje je na raspolaganju prebrzo prolazi, ali je zato zadovoljstvo učinjenim time još i veće. Iz dana u dan gledam „Prave vrijednosti“ kako nastaju u brojnim građevinama. Neke od njih već ste uočili, a neke možete vidjeti na stranicama Bure u kojoj je nastao problem, jer je premalo prostora da bi mogli prikazati sve. Koliko god se naši simpatični kritičari trudili prikazati situaciju u našem Gradu lošom, činjenice ih demantiraju. Sve što smo uspjeli pokrenuti, izgraditi, obnoviti, generira nove, i sve više i više projekata. Pozitivnu sliku o Bakru kao pokretaču razvoja ne može se zaustaviti. Glas o našem Gradu širi se i prešao je granice domovine. Osobno tome svjedočim prilikom brojnih kontakata s vodećim ljudima stranih tvrtki, kompanija, veleposlanstvima, ministarstvima, Vladom, u Saboru... Da o Bakru možemo govoriti s ponosom pokazuje sada već i službeni podatak da je 220 tvrtki, koje imaju registrirano središte u Gradu Bakru, za 2016. godinu ostvarilo 21,5 milijardi kuna prihoda. Kad znamo da u našoj Zoni posluju i tvrtke koje imaju registrirano središte negdje drugdje pa ovdje nisu ubrojani rezultati njihovog poslovanja, tada zaista možemo istaknuti činjenicu da je ukupan promet i prihod poslovnih subjekata u Gradu Bakru na godišnjoj razini veći od ukupnog prihoda od turizma na području čitave Primorsko-goranske županije. S nestrpljenjem očekujem rezultate za 2017. godinu, koji su trenutno u obradi, a za koje sam siguran da će biti još bolji. Upravo je ovo dokaz da se naša vizija Bakra kao „Gospodarskog središta Hrvatskog primorja“ ostvarila. Uspjeh je to zaposlenih u Gradskoj

upravi i svim ustanovama u vlasništvu Grada. Svakako je doprinos i nas koji smo imali čast proteklih godina biti na čelu našega Grada i biti prvi među jednakima. Silno sam ponosan na sve te drage ljude. Sve što upravo sada stvaramo na našem području, u godinama koje su pred nama, omogućit će još brži rast i razvoj našega Grada. Na tom tragu želim s Vama podijeliti i jednu anegdotu koju sam baš danas doživio. Ranom zorom, kako ja to običavam raditi prije dolaska u ured, posjetio sam gradilišta. Oko 7 sam već bio kod škole Hreljin, razgovarao s voditeljem gradilišta, pregledao radove i tad začuo jednostavne riječi koje su me se snažno dojmile i koje još uvijek, dok ovo pišem, zvone u meni. Prišao mi je jedan gospodin, kooperant na gradilištu. Njegove prve riječi bile su: „Vi niste političar!“. Malo je zastao, pogledao me i ponovio: „Ne, ne! Vi niste političar!“. Pogledao sam ga malo iznenađeno, a on je nastavio: „Gledam Vas na gradilištima, slušam što i kako govorite. Vi niste političar. Vi stvarate...“. Zar čovjek može čuti ljepše riječi od nekog njemu nepoznatog, koji prati rad, vidi i cijeni to što radite? Upravo to stvaranje za mene je smisao posla kojim se bavim. Politika je sredstvo, alat, oružje i put koji meni i mojim suradnicima omogućava da se borimo za svoj Grad, za svoje ljude, za rodni dom i najljepši kutak svijeta koji nam je podario dobri Bog. Zato obećajem da ćemo i dalje nastaviti graditi, stvarati nove „Prave vrijednosti“, obnavljati naš Grad, služiti svom „Hrvatskom primorju“ i našim građanima. S tim mislim, sve Vas dragi sugrađani, punog srca pozdravljam, sa željom da se zabavite u vedrim danima ljeta koje upravo počinje. Pronesite i Vi pozitivnu priču o našem Gradu. Svoje prijatelje i znance pozovite da nas posjete, neka zajedno s nama uživaju u programu „Margaretinog leta“ i toplim ljetnim noćima, jer život je kratak! Treba iskoristiti svaki tren kako bi uživali u njemu.

Vaš gradonačelnik,
Tomislav Klarić

Nadbiskupijski susret mladih u Bakru

Nadbiskupijski susret mladih, najvažniji događaj za mlade Riječke nadbiskupije u ovoj Pastoralnoj godini održan je 21. travnja 2018. godine u Bakru.

„Mi želimo uzdići Isusa“ pjevale su stotine mladih ulicama grada Bakra tijekom Nadbiskupijskog susreta mladih u Bakru. Riječ je o najvažnijem događaju za mlade Riječke nadbiskupije u ovoj pastoralnoj godini koja za cilj ima okupiti mlade kako bi u zajedništvu mogli jačati svoju vjeru u Isusa Krista i biti njegovi svjedoci u ovome svijetu. Program je započeo u Domu kulture „Matija Mažić“ pozdravnim govorima povjerenika za mlade Riječke nadbiskupije vlč. Marka Šarića i župnika Župe sv. Andrije apostola u Bakru vlč. Nikice Jurića.

Usljedio je glazbeno - scenski prikaz koji je za cilj imao osvijestiti i samu temu susreta „Supertalenti“, a kojega su izveli Riječki evangelizacijski tim i Zbor mladih Riječke nadbiskupije. Također, mladi su u prijepodnevnom dijelu bogatog i raznovrsnog programa čuli svjedočanstvo vjere bogoslova Josipa Pende.

Nakon jutarnjeg dijela i zajedničkog ručka, ulicama grada Bakra održala se igra „Traganje za blagom“. Osmislili su je

članovi Organizacijskog odbora susreta, a mladi sa svojim vjeroučiteljima rado su u njoj sudjelovali. Vrhunac susreta bilo je svečano euharistijsko slavlje u crkvi sv. Andrije ap. kojemu je prethodila procesija ulicama grada Bakra. Misu je predvodio riječki nadbiskup i metropolit mons. dr. Ivan Devčić u zajedništvu sa svećenicima Riječke nadbiskupije. Nadbiskup se prisjetio prvog Nadbiskupijskog susreta mladih koji se prije 15 godina održao u Bakru, a koji je okupio više od tisuću sudionika. Bio je to susret u ozračju iščekivanja pastirskog pohoda Svetoga Oca Rijeci. Na kraju mise, nadbiskupu Devčiću uručena je majica Nadbiskupijskog susreta koju je on s radošću prihvatio.

Zahvalnu riječ nadbiskupu, svećenicima, sudionicima, volonterima i svima koji su sudjelovali uputio je povjerenik za mlade Riječke nadbiskupije vlč. Marko Šarić. ◆

Gradu Bakru darovano zemljište na Kukuljanovu

Sastanak ministra državne imovine Gorana Marića s dužnosnicima s područja Primorsko-goranske županije održan je 22. svibnja 2018. godine u Mramornoj dvorani Pomorskog i povijesnog muzeja Hrvatskog primorja u Rijeci.

Na sastanku je bilo riječi o raspolaganju državnom imovinom u korist jedinica lokalne samouprave kao i drugim temama koje se tiču suradnje s Ministarstvom državne imovine.

Kao saborski zastupnik, Gradonačelnik je sudjelovao u raspravi i donošenju novog Zakona o državnoj imovini. Prihvaćeni su i naši prijedlozi te je donesen i Zakon o poduzetničkoj infrastrukturi koji je od velike važnosti za naš Grad. Ovime je donesen i ubrzan put do rješavanja vlasništva zemljišta. Vidljivi su već i prvi rezultati naših aktivnosti tako da su Ministarstvo državne imovine i Vlada Republike Hrvatske donijeli odluku o darovanju zemljišta Gradu Bakru čime je otvoren put za izgradnju nove infrastrukture. Ovo je tek prvi korak u realizaciji brojnih projekata koji su pred Gradom Bakrom. ♦

Portreti Dijane Lukić

Tekst: Ivan Šamanić

U prostoru galerije Paulić u Bakru, u subotu 5. svibnja, u nazočnosti brojnih ljubitelja likovne umjetnosti otvorena je izložba pod nazivom Portreti. Na izložbi su prikazane brojne osobe kojima su zabilježene crte lica, osjećaji, strahovi, patnje, želje, ranjivost, s precizno razrađenim detaljima u likovnoj tehnici ulje na platnu. Na portretima umjetnica veliku pažnju pridaje kompoziciji i boji. Kod svakog modela, detaljno je razmotrila detalje očiju, nosa, usta, brade i sl. Prostori za poziranje modela

korišteni su u parkovima, trgovima, šetalištima, skrovitim mjestima i u obiteljskim domovima. Na slikama se zapaža dobar odabir raspona boja od crne, plave, grimizne, svijetlo crvene, žute, oker žute, ljubičaste i sl. O izložbi i postavu poblize je govorila autorica, dok je o tradiciji portretiranja u antičkoj Grčkoj i Rimu, a kasnije u 15. stoljeću u renesansnoj Europi, govorio mladi umjetnik Ivan Paulić. Izložba je bila otvorena više od tjedan dana te je zabilježila dobru posjećenost. ♦

Dobrovoljno darivanje krvi

Tekst: **Silvia Babić**

Aktiv DDK Bakar, u suradnji s Gradskim društvom Crvenog križa Rijeka, organizirao je, u ponedjeljak 07. 05. 2018., akciju dobrovoljnog darivanja krvi u vatrogasnom domu u Bakru. Akciji je pristupilo dvadeset i osam darivatelja od kojih je i četvero novih. Darivanju su organizirano pristupili i učenici Pomorske škole u Bakru. Ak-

tiv DDK Bakar i Gradsko društvo Crvenog križa zahvaljuju svim darivateljima krvi, volonterima Crvenog križa te Dobrovoljnom vatrogasnom društvu Bakar i SRD Luben na ustupljenim prostorima za održavanje spomenute akcije. ♦

Ginekološka ordinacija u Kostreni

Ginekološka ordinacija u Kostreni započela je s radom 2015. godine u novouređenom prostoru s najnovijom medicinskom opremom. U ordinaciji rade poznati riječki bolnički specijalisti ginekologije i opstetricije: prim. dr. sc. Jasna Gobić i prim. dr. sc. Đuro Čuk. Ambulanta nije namijenjena samo ženama iz Kostrene, nego i svim osiguranicama iz ostalih susjednih općina i gradova kojima će ova lokacija biti pristupačnija ili iz nekog drugog razloga žele ubuduće svoje preglede obavljati u ambulanti u Kostreni. Ordinacija trenutno broji mali broj osiguranica stoga nema velikih gužvi niti listi čekanja. Zbog blizine i dostupnosti ordinacije, obavještavamo žene s područja Grada Bakra da ginekološka ordinacija prima nove pacijentice.

Radno vrijeme ambulante je parnim datumima prije podne te neparnim datumima poslije podne. Ambulanta se nalazi na lokaciji Dom zdravlja PGŽ – Rijeka, Glavani 89 A (Kostrena). Sve informacije možete dobiti na sljedeći broj telefona 051/401 – 774 ili email adresu: info@domzdravlja-pgz.hr. ♦

Roditeljstvo - izazovi, brige, odgovornosti i ljubavi

28. svibnja 2018. godine u Domu kulture Matija Mažić u Bakru održan je okrugli stol pod nazivom »Roditeljstvo – izazovi, brige, odgovornosti i ljubavi«, u organizaciji Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet i Grada Bakra.

Uvod u Okrugli stol bila je dvosatna edukacija o mobilitetu slijepih osoba, koja se održala u Gradskom vrtu s učenicima Pomorske škole i djecom dječjeg vrtića "Fijolica" iz Bakra.

Grad Bakar bio je partner u sklopu projekta »Edukacija i podrška izazovima roditeljstva« koji je provela Udruga za školovanje pasa vodiča i mobilitet iz Zagreba. Okrugli stol održan u Bakru okupio je predstavnike nadležnih institucija budući da je obiteljska situacija obitelji Butorac iz Škrljeva, bila povod održavanja ovog okruglog stola, na kojem je bilo riječi o tome kakvi su učinci postignuti provođenjem projekta i preporuke za buduću podršku i pomoć slijepim roditeljima.

Ovim su projektom realizirane aktivnosti koje su imale za cilj povećanje roditeljskih kompetencija slijepih roditelja. Okruglom stolu nazočila je predsjednica Udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet gđa. Mira Katalenić, Ines Delzotto magistra edukacijske rehabilitacije, Damir Vičić instruktor pasa vodiča za slijepe, Vilma Bilopavlović, Branka Mrzić Jagatić iz suradničke organizacije Roda i Ivna Kauzlarčić u ime Grada Bakra.

»Roditelji su proaktivni u želji da steknu sve uvjete za dobivanje kćeri Miljane. U sklopu provedenih radionica radili smo na stjecanju osnovnih roditeljskih vještina, zblizavanju, razvijanju odnosa, načinu brige oko djeteta, hranje-

nju, higijeni, odnosno kupanju i presvlačenju, ali i kretanju te igri«, kazala je Delzotto.

Damir Vičić proveo je mjesec i pol u Bakru, dok je pripremao psa Harija nedavno dodijeljenog obitelji. »Potrebno je od deset mjeseci do godine dana da se pas pripremi za boravak sa slijepom osobom. Psa za tu ulogu biramo još dok je štene, a mora biti stabilnog karaktera, nadprosječne inteligencije, ne smije se bojati, mora se znati kretati u liftu, tramvaju, autobusu, pa čak i u avionu, penjati se po stepenicama. Mora znati pedeset riječi, takozvanih komandi. U ovom slučaju psa smo morali prilagoditi seoskom životu, naučiti ga suživotu s drugim psima, mačkama, kao i ostalim životinjama«, kazao je Vičić.

Na kraju Okruglog stola svi su sudionici bili jedinstveni u potrebi donošenja preporuka na svim razinama, kako bi se edukacija i podrška slijepim roditeljima osigurala, i to upravo temeljem individualnog pristupa, angažmanom osobnog asistenta.

Dva dana kasnije Udruga je provela edukativno-promotivne programe u dječjim vrtićima "Škrljevo" i "Pčelice" te Osnovnoj školi Hreljin u kojoj su djecu učili o ulozi pomažuća i terapijskih pasa.

Zahvaljujemo predsjednici Udruge gđi. Miri Katalenić, na provođenju ovog projekta. ♦

KOMUNALNE INFORMACIJE

PROŠIRENJE NERAZVRSTANE CESTE NA ŠKRLJEVU

LED RASVJETA U BAKRU

ŠKRLJEVO – PROŠIRENJE NERAZVRSTANE CESTE

Izvedeni su radovi na proširenju nerazvrstane ceste, odnosno izgradnji nogostupa, u dužini cca 50 m, manjim dijelom uz Županijsku cestu, a ostalo uz nerazvrstanu cestu Š-8. U prvoj fazi izvedeni su radovi na uklanjanju postojećih gromača i raslinja, izradi potpornih zidova i cestovnih rubnjaka te će se uskoro izvesti i kameni ogradni zid i asfalt.

LED RASVJETA U BAKRU

Krajem 2017. g. Grad Bakar je, uz sufinanciranje Ministarstva graditeljstva i prostornog uređenja, nabavio dekorativnu LED rasvjetu te je upravo u tijeku njezino postavljanje po rivi u Bakru. Montirane su sve svjetiljke na

rivi no još preostaje dovršiti montažu dekorativnih lampi na fasadama u samom centru grada. Na taj će se način, osim boljeg vizualnog dojma i smanjenja svjetlosnog zagađenja, postići i ušteda u potrošnji električne energije na moderniziranom dijelu za cca 50 %.

U tijeku je i postupak javne nabave za cestovne LED lampe koje će se postaviti uz sve glavne prometnice u naseljima od Kukuljanova do Hreljina i na taj način eliminirati velik dio najneučinkovitijih rasvjetnih tijela (živa) na našem području te prijeći na moderne i štedljive LED lampe. Planovi su da u narednih par godina na cijelom području Grada Bakra zamijenimo postojeću javnu rasvjetu energetski učinkovitijom i na taj način ostvarimo velike uštede u potrošnji el. energije.

SPORTSKA DVORANA OŠ HRELJIN

UREĐENJE PJEŠAČKE STAZE NA HRELJINU

CESTA ZA GROBLJE ZLOBIN

CESTA ZA GROBLJE ZLOBIN

Stavljen je završni sloj asfalta na cesti za groblje Zlobin. U tijeku je izrada stepenica uz cestu na najstrmijem dijelu kako bi se olakšao pristup samom groblju. Uz stepenice će se, na više mjesta, urediti i odmorišta s klupama.

UREĐENJE PJEŠAČKE STAZE NA HRELJINU

Na Hreljinu je (predio Gaj) uređena pješačka staza, odnosno stepenice u duljini cca 30 m. Radove je izvelo GKD Dobra.

SPORTSKA DVORANA OŠ HRELJIN

Radovi na izgradnji sportske dvorane OŠ „Hreljin“ u završnoj su fazi.

Izvedeni su radovi na konstrukciji, fasaderski radovi, radovi na postavljanju vanjske stolarije, keramičarski radovi unutar objekta i instalaterski radovi.

U tijeku su radovi uređenja okoliša dvorane, završni radovi unutarnjeg uređenja i opremanja dvorane i učionica, kao i završni radovi uređenja terase/ravnog krova.

Planirani rok završetka radova je krajem lipnja 2018. godine.

CESTA VOJSKO NA KUKULJANOVU

MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE

MOBILNO RECIKLAŽNO DVORIŠTE

Poštovani korisnici, od 2. svibnja 2018. godine započelo je s radom mobilno reciklažno dvorište Grada Bakra čime je proširena mreža reciklažnih dvorišta na području na kojem KD Čistoća gospodari otpadom.

Slično kao i u mobilnom reciklažnom dvorištu s djelatnikom u Rijeci, i ovdje građani mogu bez naknade zbrinuti različite vrste otpada iz kućanstva, a u skladu s planom ono se premješta na različite lokalitete.

U mobilnom reciklažnom dvorištu Bakar moguće je zbrinuti: sitni EE otpad, fluorescentne cijevi, baterije, akumulatori, lijekove, ambalažu od opasnih tvari, metalnu ambalažu pod tlakom, boje, ljepila, smole, jestiva ulja, motorna ulja, plastičnu, metalnu i višeslojnu (tetra) ambalažu, tonere, staklenu ambalažu, odjeću i obuću, papir i karton.

CESTA VOJSKO NA KUKULJANOVU

U naselju Kukuljanovo, nakon višegodišnjeg rješavanja imovinskopravnih odnosa, asfaltirana je cesta prema novoizgrađenim stambenim objektima na predjelu Vojsko, u dužini od oko 300 m. Izvršeno je i asfaltiranje raskrižja prema strelištu i Borićima. Radove su izvele Ceste Rijeka d. o. o..

RJEŠAVANJE PROBLEMA OBORINSKE ODVODNJE NA KRASICI

Izvedeni su radovi na rješavanju problema oborinske odvodnje, na dijelu ceste kod kućnog broja Krasica 211. Kako bi se spriječilo slijevanje oborinske vode u dvorišta stambenih objekata, na predmetnoj dionici izgrađen je zatvoreni sustav oborinske odvodnje sustava slivnika i upojnih bunara. Radi konfiguracije terena i potrebe proširenja javne površine izgrađen je potporni betonski zid, a na dijelu površine uređen je nogostup i parkirališno mjesto za jed-

RJEŠAVANJE PROBLEMA OBORINSKE ODVODNJE NA KRASICI

UREĐENJE NERAZVRSTANE CESTE NA HRELJINU

PRAPUTNJARSKA PLAŽA MELIĆ

NADSTREŠNICA DOMA KULTURE ZLOBIN

no vozilo. Zbog vremenskih uvjeta radovi još nisu dovršeni, odnosno, potrebno je asfaltirati cestu. Radove su izvele Ceste Rijeka d. o. o..

PRAPUTNJARSKA PLAŽA MELIĆ

Dosadašnjim ulaganjima na uređenju i opremanju praputnjarske plaže Melić učinjeno je da ionako lijep prirodni krajolik bude još ljepši i ugodniji za boravak, kupanje, druženje i opuštanje. Radi uređenosti i sadržaja koje nudi, kao i Praputnjarcima koji se tu kupaju od svojeg djetinjstva i brinu o redu i čistoći, na plažu dolazi sve više posjetitelja, ne samo s područja Grada Bakra.

I ove godine plaža je pripremljena za ljetnu sezonu, izvedeni su radovi na dopremi i razastiranju šljunka, odnosno uređenju sunčališta i ulaza u more.

UREĐENJE NADSTREŠNICE U DVORIŠTU DOMA KULTURE ZLOBIN

Završeni su radovi na uređenju nadstrešnice u dvorištu Doma kulture u Zlobinu. Postavljen je kamin s roštiljem, izgrađen je šank, sudoper i radne površine, priključena je električna energija, riješen dovod i odvod vode kako bi za proslavu blagdana Ivanje sve bilo spremno.

UREĐENJE NERAZVRSTANE CESTE NA HRELJINU

Započeli su radovi na uređenju nerazvrstane ceste H-74 u naselju Hreljin, predio Profasovo. Izvedeni su upojni bunari te slivnici i linijske rešetke za prihvat oborinske odvodnje. U tijeku je postava rubnjaka i izrada potpornih zidova, a uskoro će cijela prva faza biti i preasfaltirana. Ukupna dužina zahvata iznosi cca 200 m, a u prvoj fazi će se urediti cca 130 m nerazvrstane ceste. Na jesen je planirana druga faza kojom bi se uredilo posljednjih 70-ak metara, odnosno zahvat kojim će se urediti priključak na donju cestu, oznake H-75. ♦

PROJEKT GARAŽNOG PROSTORA U ULICI LOKAJ

Planirani zahvat izgradnje garaže nalazi se na sjevernom dijelu povijesne jezgre Bakra, unutar gradskih obrambenih zidina, a ispod Kaštela i župne crkve sv. Andrije apostola. U garažu bi se ulazilo s ulice Lokaj koja je u starijoj povijesti bila glavna cestovna komunikacija, a povezivala je naselja obalnog područja s Rijekom. Područje planiranog zahvata nalazi se unutar zone zaštite povijesne urbane cjeline Bakar u sustavu zaštite B.

Ukupna površina obuhvata iznosi 1.067,00 m² na kojoj će se izvesti poluukopana garaža i parkiralište u dvije razine. Ukupno je predviđeno 50-ak parkirno-garažnih mjesta. Tijekom 2017. g. Grad Bakar je izvršio otkup zemljišta potrebnog za izgradnju, a projekt je trenutno u fazi pripreme dokumentacije potrebne za ishodenje dozvola. ♦

PROGRAM ODVOZA GLOMAZNOG KOMUNALNOG OTPADA ZA 2018. GODINU S LOKACIJAMA PO MJESNIM ODBORIMA

Grad Bakar je u suglasnosti s Mjesnim odborima Grada Bakra, dogovorio raspored, lokacije i datume kada će kontejneri za odvoz glomaznog komunalnog otpada Komunalnog društva „Čistoća“ biti na raspolaganju građanima u njihovim mjestima. Sve informacije o točnim lokacijama i datumima mogu se pronaći na web stranicama Grada Bakra pod Komunalni info. ♦

SKLONIŠTE ZA NAPUŠTENE PSE U LIČU

Po Zakonu o zaštiti životinja vlasnici kućnih ljubimaca dužni su se o njima brinuti. Ukoliko to ne čine iz raznih razloga, komunalni redar, u provedbi Odluke o držanju i postupanju sa psima i mačkama, o načinu postupanja s neupisanim psima te napuštenim i izgubljenim životinjama ima ovlasti za njihovo sankcioniranje, odnosno prosljeđivanje prijave nadležnoj veterinarskoj inspekciji.

Poslove zbrinjavanja napuštenih životinja na području Grada Bakra obavlja Veterinarska stanica Rijeka. Za zbrinjavanje napuštenih i izgubljenih pasa pronađenih na javnim površinama Veterinarska stanica osigurala je sklonište koje se nalazi u Gorskom kotaru, u mjestu Lič, na adresi Banovina 1D.

Ukoliko uočite na javnoj površini psa bez nadzora možete o tome obavijestiti komunalnog redara Grada Bakra na telefon 455-757 ili mobitel 098/305-808 ili se obratiti u sklonište Lič direktno, na telefone 091/2148855 ili 091/2147799.

Prilikom izlaska na intervenciju najprije se provjerava je li psu ugrađen mikročip s podacima o vlasniku. Ukoliko pas ima ugrađen mikročip, obavještava se vlasnik o pronala-

sku psa i obvezi o njegovom preuzimanju kao i o sankcijama predviđenim po Zakonskoj regulativi.

Ukoliko pas nema ugrađen mikročip smješta ga se u sklonište Lič.

Prvih 10 dana pas boravi u karanteni gdje ga se tretira sredstvima protiv unutarnjih i vanjskih nametnika. Nakon isteka roka u karanteni, pas se cijepi protiv bjesnoće i mikro čipira. Zatim slijedi, ukoliko je potrebno, period socijalizacije te proces oglašavanja i udomljavanja.

Svi psi koji se nalaze u Skloništu Lič su cijepljeni, čipirani, socijalizirani i spremni za udomljenje.

Slike pasa nalaze se na facebook stranici „Sklonište za nezbrinute životinje Lič“, ili možete posjetiti internetsku stranicu: <http://vetstri.hr/skloniste-za-zivotinje/>.

Molimo sve ljubitelje životinja da pomognu u udomljavanju pasa iz Skloništa Lič.

Do skloništa se može doći autocestom Rijeka - Zagreb ili starom cestom, pritom uživati u predivnom krajoliku i učiniti dobro djelo jer pas je najbolji čovjekov prijatelj. Budite onda i Vi dobri prema njemu. ♦

NOVA PIVOVARA KALTENBERG ADRIA USKORO OTVARA SVOJA VRATA U INDUSTRIJSKOJ ZONI KUKULJANOVO

Na Kukuljanovu, na zemljištu površine 10 tisuća kvadratnih metara, nalazi se proizvodno-poslovna zgrada Kaltenberg Adrije u kojoj će se odvijati proizvodnja piva, skladištenje i distribucija. U sklopu kompleksa nalazi se i restoran Ludwig's u kojem će se moći kušati specijaliteti vrhunskih kulinarskih majstora.

Pivovara se odlikuje visokim stupnjem tehnologije i opreme po najvišim standardima koja omogućuje proizvodnju od 30 – 50 tisuća hektolitara godišnje. Uz to posjeduju i male kotlove koji će im omogućiti proizvodnju vrhunskih craft piva na zadovoljstvo svih pivoljubaca.

Za vrhunsku kvalitetu piva pobrinut će se bavarski majstor pivar, pomoću čijeg će se iskustva proizvoditi puno različitih okusa i vrsta piva u relativno malim serijama. Sva piva bit će proizvedena sukladno Bavarskom zakonu o čistoći piva iz 1516. godine. Svaki sastojak je pažljivo odabran tako da kvaliteta bude besprijekorna. Osim toga, stoljetno iskustvo u pivarstvu, dosljednost i konzistentnost, pivarske vještine te riječka voda omogućit će vrhunsku kvalitetu piva.

Također, u sklopu kompleksa otvara se i restoran Ludwig's koji će raspolagati sa 150 sjedećih mjesta te pivski vrt koji će moći primiti još 250 gostiju. Restoran odiše industrijskim, vintage dizajnom, s velikom staklenom stijenom kroz koju će posjetitelji moći vidjeti proizvodnju piva. U sklopu restorana odvijat će se razna događanja, koncerti, proslave rođendana te će također biti organizirano edukativno razgledavanje proizvodnje piva, tzv. „Beer Tour“.

Osim toga, međunarodno priznati Chef Markus Rösner svakodnevno će pripremati specijalitete od namirnica vrhunske kvalitete s lokalnog područja. U restoranu „Ludwig's“, kuhat će domaće i svježe, istodobno na uzbudljiv i zanimljiv način. Pripremat će zdravu hranu, sporo kuhanu, koristeći svježe začinsko bilje jer ne žele oštetiti aromu hrane već ju žele podići.

Tekst: Zoran Šimić

Koristit će i pivo za kuhanje kako bi hrana poprimila njegov lagani okus, meso u marinadi od piva, umake na pivskoj bazi i sl. Otvorenje cijelog pogona bit će početkom ljeta 2018. godine. Nadamo se da će ispuniti sva Vaša očekivanja. ♦

Tekst: Ivan Biskupić

NOVI PROIZVODNI POGON TVRTKE MONTCOMMERCE D. O. O.

Tijekom svibnja dovršen je novi gospodarski objekt tvrtke Montcommerce d. o. o. u južnom dijelu Industrijske zone na Kukuljanovu, lociran neposredno uz njihov već postojeći proizvodni pogon na platou oznake A 1.5 sukladno urbanističkom planu.

Objekt je smješten uz tvrtke C.A.K d. o. o. i METIS d. d., na dijelu Zone koji je Grad Bakar izgradnjom prometnice u potpunosti infrastrukturno opremio, a Industrijska zona d. o. o. pretvorila neuređeno zemljište u potpuno poravnati građevinski plato spreman za izgradnju novih gospodarskih građevina.

Po završetku građenja izvršen je tehnički pregled objekta za koji je u konačnici izdana uporabna dozvola za proizvodni pogon, servis i skladište na građevinskoj čestici površine 2.955 m², dok tlocrtna površina objekta iznosi 1.080 m², što je u skladu s dopuštenim koeficijentom izgrađenosti (kig) koji iznosi max. 0,5.

Ostali uvjeti za oblikovanje građevine su također zadovoljni; objekt je visine 11,40 m (P+2), smješten je na propisanim

udaljenostima od susjednih parcela i od prometnice, ima nesmetan pristup za kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti, odgovarajući broj parkirnih mjesta, kao i postotak zelenih površina.

Tvrtka Montcommerce d. o. o. osnovana je 1996. g. u Rijeci i godinama se na osnovu iskustva vlasnika u području montaže širom svijeta specijalizirala i rasla, tako da je danas postala lider u sektoru montaže i izrade čeličnih konstrukcija u industriji, pomorskom inženjerstvu te izgradnji cjevovoda.

Tvrtka trenutno ima oko 200 zaposlenika od čega 90 montera, 70 zavarivača i 40 zaposlenika koji rade na poslovima projektiranja i upravljanja, a novoizgrađenim objektom stvaraju dodatne kapacitete i uvjete za daljnji razvoj i ekspanziju. ◆

ZAPOČELA REKONSTRUKCIJA RASKRIŽJA

IZGRADNJA DRUGOG KRUŽNOG TOKA U ZONI

Tekst: Ivan Biskupić

Kontinuiranim razvojem Industrijske zone Bakar u Kukuljanovu, najveće poslovne zone u Republici Hrvatskoj, u zadnjih par godina došlo je do povećanja broja poslovnih subjekata (cca 190), pa tako i radnika u Zoni (cca 4 000). Nadalje, otvaranjem trgovačkih centara kao što su Lesnina, Bauhaus, Lidl, Plodine, Građa i Konzum, povećao se i broj svakodnevnih posjetitelja Zone.

Sve navedeno imalo je utjecaj na povećan promet u Zoni, kako osobnih tako i teretnih vozila. Pored navedenog, na platou oznake F1 prema urbanističkom planu (zemljište preko puta tvrtke Jasmin maziva d. o. o. i Metisa d. d.) započela je izgradnja stanice za opskrbu gorivom i naftnim derivatima i kamionskog terminala s pratećim objektima.

Iz tog razloga investitor Županijska uprava za ceste Primorsko-goranske županije, uz sufinanciranje Grada Bakra, ishodio je građevinsku dozvolu i započeo rekonstrukciju postojećeg raskrižja odnosno izgradnju kružnog toka na jugoistočnom području Zone, na dijelu javne prometnice oznake Ž 5205 (Čavle - Škrljevo). Projektanu dokumentaciju izradila je tvrtka Peracto d. o. o. (glavni projektant Mirjana Ivaniš – ovlašteni inženjer građevinarstva), dok su radovi nakon provedenog natječaja povjereni društvu Rudar d. o. o.. Izgradnjom kružnog toka značajno će se popraviti prometno tehničke karakteristike postojećeg raskrižja te znatno povećati prometna sigurnost

i služnost, posebno zato što će predmetni kružni tok imati 5 / pet/ ulaza tj. izlaza. Naime, rekonstrukcija se sastoji od preuređenja četverokrakog raskrižja u križanje tipa kružni tok s jednostručnom kružnom prometnicom vanjskog promjera 44 m. Širina kružnog traka prema projektu određena je 8,0 metara s proširenjem za van gabaritna vozila od 2,0 m.

U ime Županijske uprave za ceste, kao investitora predmetnih radova, te Grada Bakra i Industrijske zone d. o. o. Bakar, sve poslovne subjekte u Zoni kao i posjetitelje Zone molimo za strpljenje i pridržavanje privremene prometne regulacije prometa tijekom izvođenja radova. ◆

POSLOVNI UZLET GRADA BAKRA

Drugi po redu, Poslovni uzlet grada Bakra održan je 24. travnja 2018. godine u konferencijskoj sali Industrijske zone u Kukuljanovu. Ondje je danas zaposleno 4000 ljudi, za što je zaslužan velik broj malih i srednjih poduzetnika.

„Program Poslovnog uzleta upravo je namijenjen malom i srednjem poduzetništvu koji čini kapilarni sustav čitavog gospodarstva“, na otvorenju manifestacije poručio je zamjenik glavnog urednika Večernjeg lista Mislav Šimatović, a da se jedino od uspješnih može učiti, potvrdio je i gradonačelnik grada Bakra Tomislav Klarić. „Uspjeli smo više od onoga što smo planirali. Ponosni smo na velik broj novih subjekata, a u Gradu Bakru nerijetko kažemo da ne možemo danas snimiti Zonu iz zraka i garantirati da će sutra isto izgledati. Nastojimo svima približiti naše promišljanje razvoja i gospodarstva i tvrdimo da bez zakonske regulative, koja će omogućiti lakše i brže razvijanje, ne možemo ići dalje“, kaže Klarić. Dodaje da su se ranije javljale kritike oko ulaganja u Industrijsku zonu, ali pokazalo se da je odluka bila ispravna. „Povećao nam se proračun, što je omogućilo i besplatne udžbenike i bilježnice, izgradili smo vrtiće, u Hreljnu širimo školu i gradimo dvoranu te smo za još milijun kvadrata proširili Zonu. Simbioza gospodarstva i društvenog promišljanja do najmanjeg člana zajednice jedino je što našu zemlju može povući tamo gdje bismo je svi voljeli vidjeti“, poručio je gradonačelnik u pozdravnom govoru.

PANEL RASPRAVA

Poduzetnici smješteni u Industrijskoj zoni poznati su i po uspješnosti u povlačenju novca iz EU fondova, pri čemu su na panelu posvećenom toj temi, naglasili da su pri apliciranju na natječaje zahtjevi visoki. No, svaki se trud isplati jer se u konačnici radi o bespovratnom novcu, dok su za sve eventualne nedoumice oko izrade projekta na raspolaganju konzultanti, poručili su panelisti. Grad Bakar, nažalost, zbog indeksa razvijenosti ima poteškoća u povlačenju novca iz EU fondova. S druge strane, poduzetnicima faktor razvoja nije ograničavajući, a svaka kuna uložena u infrastrukturu vraća se višestruko.

Iz Viškova je u Kukuljanovo prije godinu dana preselila tvrtka za proizvodnju urbane i reklamne opreme, kontejnera i modularnih objekata Euromodul d. o. o.. Vlasnik tvrtke, Mile Lulić istaknuo je da je Zona bila jedino mjesto gdje su mogli dobiti sve uvjete, od veličine zemljišta, cijene i visine komunalnog doprinosa. „Profilirani smo u modularnoj gradnji kao što su dječji vrtići, škole, bolnice, pri čemu 50 posto posla radimo u Švicarskoj, nešto u Njemačkoj s tim da smo nedavno iskoračili i na područje Islanda. U trenutku preseljenja imali smo 57 radnika, danas ih imamo 80, ali smo suočeni s velikim problemima u zapošljavanju jer više nema kvalitetne radne snage u strukovnim zanimanjima i nedostaje polivalentnih radnika. Kod nas treba raditi nekoliko godina da se sve svlada, ali se može ostvariti pristojna plaća“, pojasnio je Lulić. Jedan je od onih s pozitivnim iskustvima s EU fondovima, ali napominje da apliciranje na natječaje ima svoju problematiku. „Tek kad se počne graditi uoče se problemi. Čak i promjena iz keramike u tepih može biti problematična jer se treba dokazivati njena opravdanost“, kazao je.

Jedna od, europskim novcem financiranih, investicija je izložbeno-prodajni salon keramike tvrtke Kimi Commerce d. o. o.. Direktor Mišel Čapalija navodi kako je cijena projekta, zajedno sa zemljištem iznosila oko 17 milijuna kuna od čega je 40 posto osigurano iz fondova EU.

„Krenuli smo u našu poslovnu banku s idejom izgradnje novog salona, a u razgovoru s njihovim menadžerima došli i do ideje apliciranja na fondove EU. Pronašli smo granu proizvodnje s vodenim rezanjem koja se primjenjuje u keramici i drugim industrijama i to smo stavili u naš program što je bilo prihvatljivo za financiranje. Sredstva se isplaćuju po fazama gradnje, tako da po završetku određene faze dolazi novac. Dosta rigidno se gleda na detalje, kod realizacije smo morali dobro paziti da sve bude kako treba“, ispričao je Čapalija.

Predstavnik ICT sektora bila je tvrtka MEP d. o. o. koja je u Industrijskoj zoni kupila teren 2015. godine. Direktor Neven Kundija pojasnio je da je njegovoj tvrtki veoma bitna prometna povezanost, kao i susretljivost na koju su naišli u Zoni.

„Prije dvije godine smo, u sklopu programa za podršku regionalnom razvoju, aplicirali za sufinanciranje iz EU fondova. Prijavili smo projekt vrijedan 10 milijuna kuna od čega je polovica osigurana iz EU, a trenutno smo u fazi izgradnje poslovnog objekta. U sklopu tog natječaja, osigurali smo i sredstva za fazu opremanja, promotivne te brojne druge aktivnosti. Radno smo intenzivna djelatnost i trenutno zapošljavamo 30 ljudi, a trudimo se mladim inženjerima osigurati dobre uvjete za rad“, naveo je Kundija.

Predstavnica tvrtke Orada adriatic d. o. o., Sandra Maglov, pojasnila je da je njihova motivacija preseljenja u Kukuljanovu bila objedinjavanje svih prostora na jednoj lokaciji.

„Ranije smo imali velikih logističkih problema uz povećane troškove, a i nesigurnost oko ugovora o najmu dovela je do odluke preseljenja. Zona u Kukuljanovu je odlično prometno povezana. 2015. godine kupili smo teren, a tada je raspisan i natječaj za sufinanciranje iz EU fondova za program pomorstva i ribarstva. Koristimo novac koji nam je na raspolaganju. Pronašli smo se unutar četiri mjere za projekte vrijednosti i do 30 milijuna kuna, osigurali smo sufinanciranje i do 50 posto“, naglasila je. Dodala je i da su dosad napravili između 10 i 15

vršili smo projekt. Rezultat je nova proizvodna hala zajedno s uredskim prostorima, novac za nabavu novih radnih vozila te novih strojeva. Puno nam je bolje jer je sve na jednom mjestu, a od kraja 2016. smo s 30 zaposlenih tu brojkou povećali na 55“, poručila je Dovgan.

KVALITETNA PRIJAVA NOSI POLOVICU UKUPNIH BODOVA

Dragana Raić savjetovala je poduzetnike na što paziti kod izrade projektnog prijedloga

U drugom dijelu dana uslijedila je radionica o pisanju projektnih prijedloga i dobivanju sredstava iz EU fondova za male i srednje poduzetnike. Dragana Raić govorila je o uvjetima provedbe projekta koje je potrebno poznavati prije prijave na natječaj, pripremi potporne dokumentacije te proceduri slanja projektne prijave. „Kvalitetna prijava nosi polovicu ukupnih bodova, ali se na neke stvari ne može utjecati, kao što je primjerice indeks razvijenosti jedinica lokalne samouprave. Poduzetnicima se u sklopu nekih natječaja gledaju i faktori kao što su likvidnost i broj zaposlenika koje se planira zaposliti u budućnosti“, samo su neki od detalja koje je Raić objasnila pred zainteresiranim poduzetnicima. Transparentnost je, naravno, vrlo bitna u svakom koraku od prijave do realizacije, a naglašeno je i da su upute za prijavitelje krovni dokument svakog natječaja.

„Uspjeli smo više od onoga što smo planirali. Ponosni smo na velik broj novih subjekata, a u Gradu Bakru nerijetko kažemo da ne možemo danas snimiti Zonu iz zraka i garantirati da će sutra isto izgledati. Nastojimo svima približiti naše promišljanje razvoja i gospodarstva i tvrdimo da bez zakonske regulative, koja će omogućiti lakše i brže razvijanje, ne možemo ići dalje“, kaže Klarić.

prijava te da svaki natječaj ima svoje specifičnosti i detalje koji mogu promaknuti. Zato je važno imati kvalitetnog konzultanta koji će ukazivati na eventualne propuste. „Traže se projekcije za 15 do 20 godina, ali to je forma koja se mora zadovoljiti. Udvostručili smo broj zaposlenih u godinu dana, iako smo vrlo teško do toga došli. Služili smo se svim kanalima, od oglasa preko agencija za zapošljavanje, ali, evo, strahujemo od sljedećeg potrebnog povećanja radnika“, navela je.

Članica Uprave tvrtke specijalizirane za radove izvođenja horizontalne i vertikalne prometne signalizacije Signalinea d. o. o., Jasmina Dovgan ispričala je koji su bili razlozi da se ta tvrtka u studenom prošle godine s riječkog Korza preseli u Industrijsku zonu na Kukuljanovu. „Dislociranost je bila naš najveći problem pa smo krajem 2015. godine kupili zemljište i započeli strateško planiranje. Obratili smo se konzultantima i uz njihovu veliku pomoć smo aplicirali na natječaje u sklopu programa Konkurentnost i kohezija i u siječnju ove godine za-

DO 2020. GODINE UKUPNO 10,6 MILIJARDI KUNA

U sklopu Poslovnog uzleta grada Bakra, Dragana Raić iz tvrtke Sopra projekt održala je edukativni seminar na temu EU fondova o mogućnosti financiranja za poduzetnike u kojem su obrađene teme od uvoda u EU fondove općenito, preko aktualnih natječaja pa do vrijednih informacija na kojim se detaljima gube, ali i dobivaju bodovi. Istaknuto je da je u financijskom razdoblju 2014. - 2020. Hrvatskoj iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova na raspolaganju ukupno 10,6 milijardi eura, a prihvatljivi troškovi variraju od natječaja do natječaja ovisno o temi i svrsi poziva. Što se tiče aktualnih informacija o natječajima, preporučeno je informiranje na web stranici eFondovi, dok je na samom seminarskom dijelu više riječi bilo i o konkretnim natječajima kao što je Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja OIE u uslužnom sektoru – trajanju, budžetima te prihvatljivim troškovima. ♦

BROJNIM MANIFESTACIJAMA PROSLAVLJENA OVOGODIŠNJA JURJEVA NA HRELJINU

U organizaciji Vijeća mjesnog odbora Hreljin, sportskih i kulturnih udruga s područja Hreljina te dječjeg vrtića organizirana je desetodnevna manifestacija, čime su obilježeni ovogodišnji Dani Hreljina – blagdan Jurjeve.

Program obilježavanja započeo je 17. travnja prvenstvenom utakmicom na Lonji između NK Naprijed i NK Rovinj. U Domu kulture u večernjim satima organizirana je svečana priredba povodom dana oslobođenja Hreljina u organizaciji Udruge antifašista grada Bakra. Sljedećeg dana održana je šetnja „Homo si hodit“ od Place do Gradine Udruge umirovljenika podružnice Hreljin i Dječjeg vrtića Hreljin. Izložba „Hreljinskih sportaša“ otvorena je 20. travnja u maloj sali Doma kulture na kojoj su se mogla vidjeti hvalevrijedna sportska postignuća brojnih Hreljana. U tjedan dana velik je broj posjetitelja razgledao izložbu i divio se postignućima svojih sumješтана. Na dan otvorenja izložbe u Barutani je održan turnir u pikadu u kojem su snage odmjerili brojni natjecatelji.

Mogućnost za osvajanje novih sportskih postignuća imali su dječaci i djevojčice, rođeni 2009. godine i mlađi, u sportskom natjecanju „Jurjeva cup“ održanom 21. travnja 2018. godine na igralištu Lonja. Istog dana odmjerili su snage Muški boćarski klub Hreljin i Muški boćarski klub Bribir te je održana biciklijada na dionici Piket – Plasa – Satničko - Piket, nakon koje su se sudionici i posjetitelji zabavljali uz tamburaški sastav.

U sklopu Jurjeve, 22. travnja održana je Prva Sveta Pričest, a na Dan Jurjeve, 23. travnja svečana sveta misa glazbeno animirana KUD-om Sloga koju je predvodio vč. mr. Mario Gerić.

U Dječjem vrtiću „Hreljin“ organizirana je humanitaro-prodajna izložba radova djece i odgajatelja, a sva sredstva od prodaje namijenjena su za pomoć roditeljima u liječenju jednog od polaznika vrtića. Organizatori

ovom prilikom zahvaljuju svima koji su se pridružili, sa željom za brzo ozdravljenje i nastavak zajedničke igre u bezbrižnom djetinjstvu. U vrtiću se održala i akcija uređenja vanjskog prostora, a veliki i mali sudionici izradili su vremensku kapsulu i hotel za kukce koji obitavaju oko vrtića. Brojna su dječica sa svojim roditeljima, nonama, nonićima i svim ljudima dobre volje šetala od vrtića do Gradine te tako, kroz priče i dogodovštine starijih, učila o svome mjestu. U večernjim satima 27. travnja, vesela grupa „Barufa“ zabavljala je mnoštvo ispred Piketa, a sljedećeg dana u jutarnjim satima održan je ženski boćarski turnir na Jogu Lonja te prvenstvena utakmica NK Naprijed i NK Vinodol.

Praizvedba „Legende o Hreljin gradu“, predstava „Jurjevski tanci“ i svečani koncert KUD-a Sloga održani su 28. travnja 2018. godine u prepunom Domu kulture „Hreljin“. Brojni uzvanici i posjetitelji sa zadovoljstvom su uživali u bogatom edukativno-zabavnom programu kroz koji su upoznali skrivenu literarnu baštinu svoga kraja, prisjetili se kako se nekada „tancalo“ te uživali u divnim glazbenim izvedbama KUD-a Sloga. Prepuni emocija i dobrog raspoloženja mnogi su nastavili druženje do dugo u noć u Barutani, uz nastup grupe „Trio Bajs“. Program Jurjeve završio je sajmom OPG-a i manifestacijom „Jurjevski kotlić“ održanom na Jogu Lonja na kojem su svoje kulinarske vještine odmjerili članovi udruga iz Hreljina. Uz ukusni gulaš, druženje i veselicu završen je još jedan bogati, hvalevrijedan kulturni program obilježavanja Dana Hreljina – blagdana Jurjeve. ♦

IZLOŽBA HRELJINSKI SPORTAŠI

Tekst: Božica Pavušek

Tradicija je u Hreljinu povodom Jurjeve postaviti izložbu koja je tematski vezana za Hreljin i Hreljane.

Ove godine, ideja za izložbu pod nazivom „Hreljinski sportaši“, javila se nakon uspješno postavljene izložbe o NK „Naprijed Hreljin“ koja je tematski bila vezana za sport, a postavljena je na ovogodišnjoj „Noći muzeja“. Kako je izložba fotografija kroz stoljeće hreljinskog nogometa pobudila veliko zanimanje, rodila se ideja o predstavljanju svih generacija hreljinskih sportaša. Autorice izložbe, članice udruge umirovljenika Hreljin, nisu ni slutile koliki se sportski potencijal skriva među Hreljanima pa ih je iznenadilo mnoštvo materijala koji je trebalo prezentirati. Mnogo fotografija, pokala, medalja, novinskih isječaka, svjedoči o sportskom duhu starih i mladih Hreljana. Od sportova zastupljeni su nogomet, kako muški

tako i ženski, veslanje, plivanje, sinkronizirano plivanje, skijanje, karate, automobilizam, taekwondo, vaterpolo, odbojka, rukomet, boćanje, carting, ragby, kuglanje, wake board, show dance i šah.

Malo je poznato da je Zvonimir Kružić (Panjokov) 1953. godine bio prvak Jugoslavije u kuglanju, da je Stanko Miloš (Čubić) sudjelovao kao veslač na Olimpijadi u Montrealu 1976. godine te da je Igor Pezelj kao pomoćni trener s hrvatskom vaterpolo reprezentacijom osvajao medalje na svjetskom prvenstvu 2015. godine i Olimpijskim igrama u Riju 2016. godine. Hreljinski automobilistički as, Damir Vidas Brko žario je i palio automobilističkim stazama sedamdesetih godina. Carting vozač Vanja Vešligaj osvaja

je odličja devedesetih, a nasljednici su mu sinovi i Sandro Budiselić. Tomislav Ružić i Vinko Polić, uz braću Kružić, veslači su s iznimnim rezultatima na nacionalnoj razini. Antica Polić kao mlada djevojka osvajala je plivačke staze u Bombaju krajem šezdesetih godina prošlog stoljeća.

Martina Čop članica je hrvatske ženske nogometne reprezentacije, a braća Andro i Nikica Švrljuga europski su nogometaši. Da ne govorimo o mladim naraštajima koji nižu medalje i pokale te osvajaju hrvatska sportska postolja o kojima ćemo još čitati. ♦

SVEČANI KONCERT KUD “SLOGA”

Pun iznenađenja, svečani Jurjevski koncert KUD-a “Sloga” održan je 28. travnja u Domu kulture Hreljin.

Pred prepunim Domom kulture Hreljin, uvod u manifestaciju izveli su združeni zborovi KUD-a “Sloga” Hreljin i KUD-a “Martin Matetić” iz Jadranova pod dirigentskom palicom maestra Nina Načinovića i instrumentalnom pratnjom Matea Žmaka. U sklopu večeri, sve su nazočne pjesmom zabavili mladi tamburaši KUD-a Martin Matetić iz Crikvenice. KUD Sloga pobrinuo se da ova večer bude puna iznenađenja pa su tako goste zabavile i članice ženske klape Hreljin, koja sljedeće godine slavi 20. godišnjicu postojanja, a iza sebe broji mnogo uspješnih nastupa, fe-

stivala i smotri. U nastavku iznenađenja večeri nastupili su: Ana Glasnović, duet Damir Badurina i Žarko Žeželić Prdela, duet Ivan Nino Načinović s Jasminom Ostojić i Lucijom Rajnović te bend u sastavu Ivana Nina Načinovića, Matea Žmaka, Ivica i Duška Terihaja. Pljesak publike svjedočio je da su gosti iznenađenja uspjeli u namjeri da zabave goste. Na kraju divne tople Jurjevske večeri, svim gostima u ime organizatora zahvalila se predsjednica KUD-a “Sloga” Ana Sošić. Kulturno umjetnički program vodio je Ivica Živko. ♦

PRAIZVEDBA „LEGENDE O HRELJIN GRADU“

Tekst:
Josip (Braco) Vidas

Dani proslave blagdana Svetog Jurja, kojeg se u našem kraju štuje i slavi u Hreljinu, ispunjeni su uvijek nizom društveno značajnih i vrijednih aktivnosti kulturnog i vjerskog karaktera.

Tako je bilo i ove godine. Hreljinska sala, dupkom puna mještana i gostiju, dugo je i poneseno uživala u bogatstvu muzičkih i pjevačkih nastupa sudionika tradicionalnog Jurjevskog koncerta u organizaciji hreljinske „Sloge“. Šaljivi i komični hreljinski penzioneri, maštovito, slikovito i nadahnuto oživjeli su dane kako se slavilo Jurjevu pred 30 i više godina.

Nakon uvodnog nastupa zbora „Sloge“ uslijedilo je prvo i posebno iznenađenje za sve prisutne u dvorani. U režiji i organizaciji Katedre Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“ i KUD-a „Sloga“, predstavljena je, 1925. godine napisana, poema „Hreljin grad“.

Ovo lijepo, cjelovito i skladno literarno djelo epskog karaktera, napisano stihovnim izričajem, pjesničko je ostvarenje pokojne Hreljanke Marije Polić, a otkriveno je i pronađeno gotovo slučajno. Nije bilo poznato 93 godine pa su svi, posebno Hreljani, bili ugodno iznenađeni tim otkrićem i vrlo uspjelom prvom izvedbom i prezentacijom spjeva na koncertu.

Poemu je otkrila gospođa Ružica Cipro, predsjednica Katedre prilikom jednog pregledavanja iseljeničke dokumentacije koju u Hreljinu posjeduje i čuva gospodin Zlatan Ružić (Jož Jagar). Valja im ovom prilikom zahvaliti na ovoj sretnoj okolnosti, značajnom i za svih iznenađujućem jurjevskom daru našem Hreljinu.

Stječe se dojam prisutnosti nekog Božjeg providjenja da se takvo što dogodi upravo kad se slavi devetstota godina prvog spomena hrvatskih knezova Frankopana i godina Europske kulturne baštine u kojoj Hrvatska ima svijetu što pokazati.

Sama poema napisana je u osmercu (u to vrijeme dosta česta pjesnička forma) i na, tada aktualnom, izražavanju standardnim Hrvatskim jezikom.

Iako se radi o prvom, a možda i jedinom, pjesničkom ostvarenju Marije Polić, očit je zavidan nivo nadarenosti autorice, te vrlo spretno i vješto stihovno oblikovanje zahtjevnog sadržaja.

JURJEVSKI KOTLIĆ

U sklopu Jurjeve, 29. travnja 2018. održano je natjecanje u kuhanju kotlića. Sudjelovalo je 12 ekipa, a kuhanje je trajalo tri sata uz podršku mnogobrojnih gledatelja. 1. mjesto osvojila je ekipa iz Muškog bočarskog kluba Hreljin s 80 osvojenih bodova, 2. mjesto osvojila je ekipa Lovčkog društva Srndać iz Hreljina s 56 osvojenih bodova, a 3. mjesto je osvojila ekipa Maškarane udruge Čočmanexpress iz Hreljina s 51 osvojenim bodom. Istog dana održan je i sajam OPG-ova, na kojem je osam izlagača prezentiralo svoje proizvode, a tu je bilo: meda, jagoda, sadnica, stakla, sira, vaza u kamenu, itd.. Prema riječima predsjednika VMO-a Hreljin, nakon službene podjele nagrada za kuhanje kotlića, posjetitelji su mogli uživati u druženju te u besplatnim porcijama gulaša i ćevapčića koje je trajalo do kasnih sati. ♦

Radnja koja se odvija kroz sadržaj poeme ima svoj kontinuitet i očita je njegova smišljena postojnost i vješto vođenje radnje od uvodnih do završnih stihova. Snažno je izražen, i dojmljiv na čitatelja, dramaturški karakter poeme sa psihološkim nijansama likova kroz čije, jasno ocrtane osobnosti pulsira uspon, vrhunac i epilog sukoba kao bitne osnove svakog kvalitetnog dramskog teksta.

Otkriće poeme značajan je kulturno književni događaj za Hreljin. Otvara se niz mogućnosti i ideja. U prvom redu, predstavljat će idealnu osnovu, može se to slobodno reći, za moguće osmišljavanje pa i realizaciju dramskog komada. Uprizorenje poeme može biti na Gradini. Naime, kako ističe Ružica Cipro: „Atraktivna pozicija staroga grada Hreljina zapravo je izvanredna ambijentalna pozornica na otvorenom. Ovaj prostor na visu dominira nad prelijepom panoramom Hrvatskog primorja s otocima. Turistička valorizacija Bakarskoga prostora, posebno svih okolnih mjesta Grada Bakra, ovime bi još više upotpunila turističku ponudu i doprinijela razvoju turizma u kulturi. Margaretino leto, kulturni događaj sezone našega kraja, valja se događajima proširiti na sva ostala mjesta“.

Legendu o „Hreljin Gradu“ recitali su: Lina Borčić, Ružica Cipro, Jasmina Ostojić, Ana Sošić, Zoran Talan i Ivica Živko. ♦

IGROKAZ “JURJEVSKI TANCI”

Kako je bilo nekada na tanci za Jurjevu prikazali su članovi podružnice umirovljenika Hreljin s mladim snagama Hreljina kroz igrokaz “Jurjevski tanci”.

“Tanci na Jurjevu bili su vavik vrlo dogajanje, vela fešta. Na tanci su dohajali si ki su oteli i malo je bilo onih ki su to propuščali. Tu su bile divojke i mladići ki su se već zagljedali i oni ki su se taj dan pospravili. Vele su se ljubavi na taj dan rajale. Dohajali su na tanci i oni oženjeni, štimani, a i stari mladići i divojke. Si su bili tu, se domišljate? Taj dan, na ti tanci je sejedno bilo neč ča se ne smi pozabiti, a to su bili oni ki su se to nadgljedali z visoka, z balkuna, si tu točno i na vrime da ne bi ča propuščali, da njin ča ne pobigne, oni ča su se znali i naslućivali, a to su bili neizostavni novinari. To su bile žene va šijali ogrnjene, va papučinah ili i one malo bolje stojeće, željne da pozabe sakodnevno teško življenje, one ke su ostale brižne udovice ili kimi su

se muži po oštarijah opijali ili na karte ili buće igrali. Pokazali smo mlajimi kako je to zgljedalo, a starijimi da se domisle na to pasano vrime”.

Uvodnim riječima igrokaz je najavila Lina Borčić, a scenarij igrokaza osmislila je Vjenceslava (Zdravka) Vidas. Hreljinski penzioneri vratili su nas u prošlost za Dane Jurjeve, puni entuzijazma i smisla za humor. Uz prikaz iz nekadašnjih stvarnih događaja, pjevale i tancale su se pjesme iz zbirke “Žena z Piketa” koju je napisala Marina Tijan Hajdinić. U igrokazu su glumili mladići: Dušan, Vitorio, Zlatko i Zoran, divojke: Lina, Jasmina i Lara, kao i novinarke: Katica, Mirica, Brankica, Zdravka i Ivana. ♦

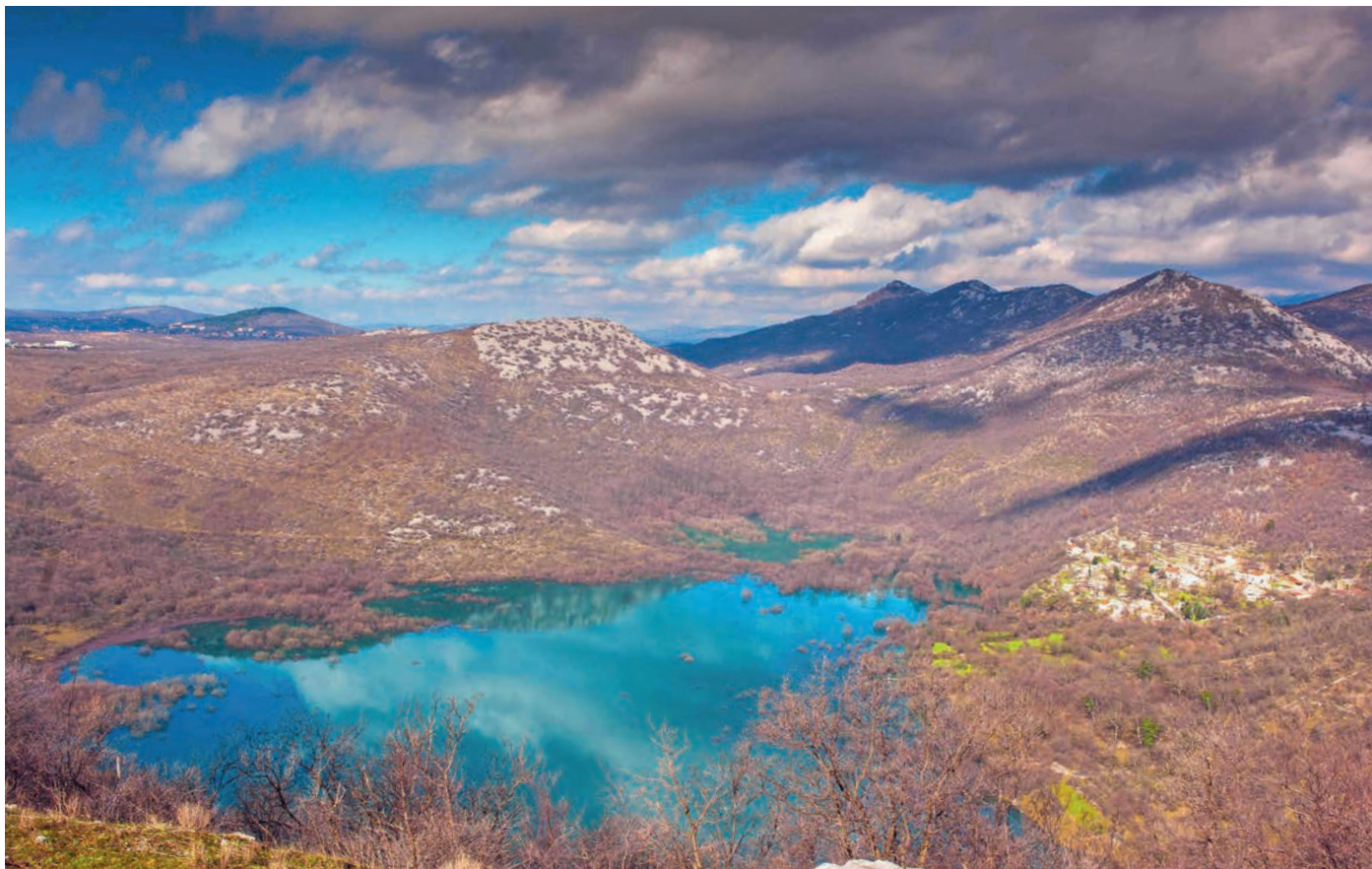
OBNOVLJENE SVEĆENIČKE STOLICE

Tekst:
Marta Živko

U crkvi sv. Jurja na Hreljinu obnovljene su svećeničke stolice (središnja s naslonom i dvije bez naslona). Stolice su bile u raspadnom stanju i njihova je obnova bila neophodna. Pretpostavlja se da je crkveni namještaj još iz vremena gradnje crkve (kraj 18. st.) pa je time njihova vrijednost još i veća. Ova je inicijativa omogućena uz financijsku pomoć Mjesnog odbora Hreljin i mještana koji svojim novčanim priložima uvijek pomažu kada je u pitanju uređenje i očuvanje crkve. ♦

EDUKATIVNA STAZA PONIKVE

Tekst: Sonja Jelušić Marić

Želeći stvoriti cjelogodišnji turistički sadržaj koji će cijele godine privlačiti, kako lokalno stanovništvo tako i turiste, Turistička zajednica Grada Bakra, u suradnji s Gradom, osmislila je i realizirala projekt pod nazivom Edukativna staza Ponikve koji su financirali Grad Bakar, Primorsko-goranska županija i TZ Grada Bakra.

Svečano otvorenje održano je 09. travnja uz stručno vođenje profesora Bore Štrbca. Samo 9 km od Bakra kriju se Ponikve, pravo čudo prirode i krški fenomen jezera koje nastaje i nestaje, a koji je sad moguće поблиže upoznati zahvaljujući Edukativnoj stazi. Na dužini od 8,5 km postavljeno je 6 info ploča koje posjetiteljima prezentiraju svu raznolikost Ponikava. Naime, na ovom području može se naći više od 600 biljnih vrsta uključujući i jedan endem. U njemu obitavaju velike zveri poput medvjeda, risa i vuka, a objašnjen je i fascinanti krški fenomen u kojem podzemne vode poplavljuju Ponikve i stvaraju jezero, odnosno podvodni šumski svijet u kojem je moguće roniti! Kao i svugdje u Primorju i ovdje su prisutni tragovi prošlosti u obliku ostataka liburnske gradine smještene na uzvisini do koje vodi edukativna staza i s koje puca nezaboravan pogled. Kako posjetiteljima Ponikava ne bi promakle karakteristične posebnosti za ovo područje, postavljene su i male ploče koje objašnjavaju što su primjerice počivalo, suhozid, škálnica ili lokvine. Cijelom svojom dužinom staza podrazumijeva oko 3 sata laganog hoda u primjerenoj obući, no uspon do gradine koja se nalazi na 350 m iznad ponikvarske doline nešto je zahtjevniji. Edukativna staza ima dva smjera,

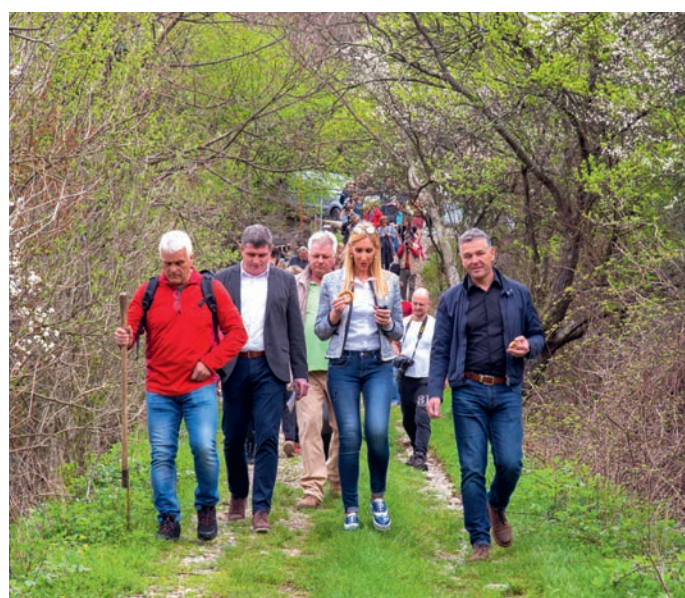
odnosno dvije početne točke, iz smjera Kukuljanova ili iz naselja Ponikve. U sklopu projekta otisnut je i letak s kartom koji se može pronaći u uredu TZ Grada Bakra, a detaljne informacije o raznolikosti Ponikava nalaze se i na web stranicama TZ Grada Bakra. Kako bismo Ponikve predstavili u najboljem svjetlu, za suradnju smo zamolili stručnjake sa svojih područja pa ovim putem najljepše zahvaljujemo na suradnji našem svestranom Bori Štrbcu te Ranku Starcu, Marku Randiću, Čedomiru Bencu, Silviji Jacić, Hrvatskoj agenciji za okoliš i prirodu, ali i Dragutinu Hircu koji je Ponikve opisao u svojoj glasovitoj knjizi Hrvatsko Primorje. Želja Turističke zajednice Grada Bakra je da Ponikve budu omiljena izletnička destinacija Kvarnera u kojoj je moguće provesti vrijeme u prirodi, na svježem zraku, u druženju s obitelji i prijateljima ili pak uživanju u pogledu na jezero, ronjenju u njemu i vožnjom čamcima po njegovoj površini. Također, namjera je da Ponikve postanu primjer očuvane prirodne baštine koju s ponosom pokazujemo gostima iz drugih dijelova Hrvatske i svijeta te turistički sadržaj koji svojom posebnosti nadopunjuje sve bogatiju turističku ponudu Grada Bakra. ♦

BAKAR HIKE – UPOZNAJTE PONIKVE, ČUDO PRIRODE!

Turistička zajednica Grada Bakra organizirala je izlet u cilju promocije novoootvorene edukativne staze Ponikve. U subotu, 28. travnja okupilo se 50-ak zaljubljenika u prirodu uz pratnju nekoliko razigranih psića, koji su zajedno uz stručnog vodiča, prof. Boru Štrbca krenuli u istraživanje Ponikvi, prirodnog fenomena jezera koje nastaje i nestaje. Kroz šetnju su se upoznali s krškim fenomenom, arheološkim nasljeđem i s mnogim biljnim vrstama koje tamo rastu. Obilazak Ponikava trajao je oko 3 sata i protekao je u vrlo ugodnom druženju i uživanju u prekrasnom krajoliku. ♦

BICIKLIJADA “BAKAR BIKE” RUTA FRANKOPANA

Tekst: Sonja Jelušić Marić

U subotu, 26. svibnja 2018. održano je šesto izdanje rekreativno biciklističke manifestacije Bakar Bike. Kako je bakarska biciklijada osmišljena u cilju promocije biciklističkih staza Grada Bakra (9 kružnih staza sa preko 160 km) i prirodnih ljepota našega kraja, svake godine se odabire drugačija ruta.

Ove godine odabrana je ruta koja je ujedno bila i edukativnog karaktera, tematski vezana uz obitelj Frankopan s obzirom da se ove godine obilježava 900. obljetnica od prvog spomena njihovog imena. Tom prilikom sudionici su imali priliku поближе upoznati baštinu jedne od najmoćnijih plemićkih obitelji u Hrvatskoj, ali i uživati u pogledima na najdraži nam zaljev. Na biciklijadi je sudjelovalo oko 60-tak zaljubljenika u biciklizam, a imali su prilike upoznati ljepote i okusiti delicije bakarskog kraja uz nezaobilazne bakarske baškote i Bakarsku vodicu na ruti dugoj 33 km. Na ruti su bila organizirana stručna vodstva u Dvorcu Frankopan, na Hreljinskoj gradini, Bakarskim prezidima i u frankopanskom kaštelu u Bakru. Za bicikliste željne adrenalina i natjecanja organizirano je i natjecanje u savladavanju uspona u što kraćem vremenskom roku. Nakon uspješno savladanog izazova na samom kraju rute titulom kraljice i kralja Bakar bike-a, okrunili su se sljedeći sudionici:

POREDAK NAJBOLJIH U KATEGORIJI KRALJ BAKAR BIKE-A NA RUTI FRANKOPAN:

◆ 1. Viktor Lenac	1:43
◆ 2. Filip Ružić	2:30
◆ 3. Dražen Lončar	2:36

POREDAK ZA KRALJICU BAKAR BIKE-A NA RUTI FRANKOPAN:

◆ 1. Sanja Kauzlarić	3:43
◆ 2. Nataša Kalabić	4:08

I ovogodišnji Bakar Bike zajednički su organizirali Turistička zajednica Grada Bakra, Promotiv suorganizator i BBK Team Rodeo uz pratnju DVD-a Bakar i prometne policije.

Sponzor ovogodišnje biciklijade bio je Decathlon koji je osigurao nagrade za pobjednike. Ovim putem se zahvaljujemo svima koji su sudjelovali u organizaciji biciklijade, a posebice svim sudionicima koji nas vjerno prate iz godine u godinu i nadamo se da se vidimo i iduće godine zadnjeg vikenda u svibnju i to opet na nekoj drugoj lokaciji... ◆

HRELJINSKA VILLA BIOCRYSTAL PROGLAŠENA NAJBOLJIM SMJEŠTAJEM ZA WELLNESS ODMOR

Znate li da Grad Bakar prije 5 godina nije imao niti jedan ležaj u privatnom smještaju? Uzimajući u obzir tu činjenicu, s ponosom možemo reći da ponudu privatnog smještaja danas čine 54 apartmana s ukupno 210 ležajeva te 19 kuća za odmor s ukupno 114 ležajeva, odnosno sveukupno 324 ležaja u domaćinstvima.

Turistička zajednica Grada Bakra sustavno radi na povećanju broja ležajeva jer je to, u trenutnom nedostatku hotela, jedina smještajna mogućnost za turiste pa nas veseli porast u broju ležajeva, ali još i više kvaliteta ponudjenog smještaja. Iznajmljivači uviđaju da je ulaganje u kvalitetu i personalizirani pristup gostu itekako isplativa investicija što je dokazala luksuzna Villa Biocrystal iz Hreljina okitivši se nagradom Turistički cvijet za najbolji smještaj za wellness odmor koja joj je dodijeljena u sklopu 4. nacionalnog Foruma obiteljskog smještaja u organizaciji HGK održanog u siječnju.

Carlos Villaro Lassen, glavni tajnik Europskog udruženja obiteljskog turizma, (EHHA) tom je prilikom naglasio da je hrvatsko tržište jedno od najvećih i s najvišim stopama rasta po pi-

tanju obiteljskog turizma u Europi. Poručio je, također, kako o kvaliteti ponude hrvatskog sektora obiteljskog turizma govori i činjenica da se čak četiri od deset najboljih kuća za odmor u Europi za 2017. nalaze u Hrvatskoj.

Vlasnicima Ville Biocrystal od srca čestitamo na ovoj prestižnoj nagradi nadajući se da će ona potaknuti i sve druge iznajmljivače na kontinuirano podizanje kvalitete smještaja, što bolju prezentaciju smještaja na online rezervacijskim sustavima i društvenim mrežama te posebice na neprestani trud oko gosta bez kojeg je nemoguće postići rezultate kakve priželjkujemo i stvoriti pozitivan dojam o destinaciji. ♦

DV ŠKRLJEVO

ISTRAŽIVANJEM DO POVEĆANJA SAMOPOUZDANJA

Tekst:
Ana Sindičić

Djeca uče čineći, sudjelujući i istražujući, čime kod djeteta povećavamo samopouzdanje te djecu učimo da prihvaćaju izazove i uče se nositi s njima.

Tako smo ove godine u DV Škrljevo veliku pozornost posvetili istraživanjima potaknutima interesima djece. U sklopu projekta „Veliki lov na biljke“ u kojem smo sudjelovali kao Eko vrtić šetali smo po šetnici od jezera Bajer prema jezeru Lepenica i promatrali biljke našega kraja. Posjetili smo i edukativnu stazu Ponikve poznatu po jezeru „Sad ga ima, sad ga nema“.

S obzirom na veliki interes djece za slikovnicom „Trsatski zmaj“ Velida Đekića, odlučili smo istražiti mjesta spomenuta u priči. Djeca su imala nemali broj pitanja, a najveće od svih bilo je gdje se nalazi zmajeva kula i kako bismo mi mogli doći do nje. Tako je zmaj postao veliki poticaj za početak istraživanja. Uslijedili su razgovori o likovima iz priče (hobotnica, gradonačelnik, zmaj), ali i o mjestima vezanima uz priču (ribarnica, Trsat, Mrtvi kanal, grad Rijeka).

Odlučili smo provesti istraživanje pod nazivom „Da li u gradu postoji priča koju smo pričali?“. Priča koja ima osnovu u stvarnosti te još u njihovom gradu, davala je dinamičnost i bogatstvo cjelokupnom istraživanju. U vrtiću smo napravili plan puta po Rijeci. Prvo smo odlučili posjetiti riječku ribarnicu gdje su djeca imala prilike vidjeti velik broj raznovrsnih riba, osjetiti miris istih, dotaknuti ih kao i led na kojeg su ribe postavljene.

Po izlasku iz autobusa na Trsat, djeca su samostalno izabrala fotografije različitih objekata koji se nalaze u Gradini i oko nje, a koje su potom imala za zadatak pronaći. Iako su im objekti na fotografijama nekoliko dana prije bili nepoznati, po dolasku na Trsat odmah su ih prepoznali i ukazivali jedan drugome na viđeno.

Istoga dana, u popodnevnim satima, u vrtiću su djeca i dalje promatrala svoje „fotografije-zadatke“ kojima su bili jako ponosni te se oko istih razvijala komunikacija i rasprava, a pokretale su se i nove teme i pitanja. Tako su, promatrajući kartu svi-

jeta (koja se nalazi na zidu sobe), došli do pitanja gdje se na toj karti nalazi Trsat, a gdje se nalazi naš vrtić. Ponudivši im kartu grada Rijeke i Trsata, djeci smo omogućili da svoje neposredno proživljeno iskustvo istražuju i na drugačiji način. Nekoliko je dječaka čak prepoznalo Mrtvi kanal i Rječinu na karti.

Promatranjem i slušanjem djece dobivamo korisne i vrijedne informacije o njihovom doživljaju cjelokupnog okruženja u kojem djeluju. Svoje znanje djeca izgrađuju tako da svako novo iskustvo razumiju i „ugrade“ u postojeće znanje i razumijevanje. Na taj se način stalno „ugrađuju“ nova iskustva i znanja, a postojeća se organiziraju na neki kvalitetniji, sebi svojstven način. (Slunjski, 2008.)

U proljeće smo odlučili posjetiti Kostrenu i plaže, obzirom da su pijesak i kamenčići materijali čijim se korištenjem izravno utječe na poboljšanje taktilne osjetljivosti. Kombiniranjem razolikih oblika djeca su izrađivala prava mala umjetnička djela. Nakon šetnje i igre na plaži pogledali smo i kazališnu predstavu „Ispeci pa reci“ Kazališta slijepih i slabovidnih „Novi život“ u Narodnoj čitaonici Kostrena.

S obzirom da se u našem vrtiću mnogo radi na vrijednosti kretanja i poticanja sportskih aktivnosti, kao i prethodnih godina, sudjelovali smo na festivalu sporta i rekreacije „Homo si teč“, a u sklopu kojega se održava i „dm mići trk“ - utrka za djecu predškolske dobi! ♦

„Dijete je aktivni, konstruktivni stvaralac svog razvoja, odgoja i obrazovanja, a odrasla osoba mu je u tome samo pomagač koji pomaže i podupire njegov razvoj, odgoj i obrazovanje.“ (Miljak)

OLIMPIJADA DJEČJIH VRTIĆA GRADA BAKRA

Nogometno igralište na Hreljinu bilo je mjesto radnje 9. Olimpijade dječjih vrtića Grada Bakra, koja se održala 20. svibnja 2018. godine u organizaciji košarkaškog kluba „Škrlevo“, a pod pokroviteljstvom Grada Bakra. Tradicionalno, pred kraj pedagoške godine mali vrtićarci iz pet dječjih vrtića Grada Bakra (tri gradska vrtića: DV Fijolica, DV Hreljin i DV Škrlevo te dva privatna: DV Pčelice i DV Bambi iz Škrljeva), kroz razne sportske discipline pokazuju svoje umijeće i vještinu.

Bila je to prilika za druženje kroz sport. 119 malih olimpijaca natjecalo se u pet disciplina – skoku u dalj, bacanju loptice u dalj, trčanju na 50 m, štafeti 4 x 25 m te na poligonu spretnosti. Nakon svečanog mimohoda, nošenja olimpijske zastave te slušanja državne i olimpijske himne, igre je otvorio zamjenik gradonačelnika Grada Bakra Tomislav Dundović, koji je malim sportašima poželio dobre rezultate, a navijačima ugodan boravak na igralištu Lonja.

„Pravo je zadovoljstvo svake godine organizirati dječju Olimpijadu jer je to dan kad nam djeca pokazuju svoja znanja i vještine te veliku želju i trud za što boljim rezultatima. Sve ono što su kroz pedagošku godinu u vrtićima učili o sportu

i Olimpijadi proželo se u ovaj dan, od svečanog mimohoda, olimpijske prisege, timskog rada, požrtvornosti i u konačnici podjele medalja. Meni je pravo zadovoljstvo da mi i dan danas prilaze djeca koja se s velikim veseljem sjećaju svoje Olimpijade i trenutka dobivanja medalje na samom natjecanju. Velika pohvala odgajateljicama u svim vrtićima, koje su kvalitetno pripremile djecu za ovo natjecanje“, rekao je Vice Sep, predsjednik košarkaškog kluba „Škrlevo“, tradicionalnog organizatora Olimpijade dječjih vrtića Grada Bakra.

„Uvijek, kada su djeca u pitanju, mislim da smo svi jednako ponosni i zadovoljni kad ih vidimo ovako raspoložene i spremne za takmičenje. Oni ovakav događaj

željno očekuju, tako da im ga pružamo s veseljem. Mi imamo veliko područje, puno naselja, pet dječjih vrtića te zbog toga održavamo Olimpijadu dječjih vrtića samo s područja Grada Bakra. Ovo je način na koji se osjeti zajedništvo budući da se sva ta djeca upoznaju i druže. Velika zahvala tetama u svim vrtićima, kako gradskim tako i privatnim. Nema ljepšeg doživljaja od zadovoljnih dječjih lica“, izjavio je bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić.

Prema rezultatima Olimpijade, u disciplini trčanje 50 metara prva mjesta osvojili su Magdalena Živko iz DV Hreljin i Toni Travalja iz DV Bambi, druga mjesta Vana Mavrinc (DV Hreljin) i Sebastian

Antić (DV Pčelice), a treća mjesta Mia Bogičević (DV Škrljevo) i Martin Starčević (DV Pčelice).

U disciplini bacanje loptice u dalj, najuspješniji su bili Mara Lončar (DV Bambi) i Toni Travalja (DV Bambi), druga mjesta osvojili su Vana Mavrinac (DV Hreljin) i Leon Tomaš (DV Pčelice), a treća Lucija Visković (DV Pčelice) i Antonio Sučić (DV Hreljin).

U štafeti 4 x 25 metara prvo mjesto osvojila je ekipa djevojčica iz DV Bambi (Franka Mutnjaković, Nora Vičević, Paula Smojver i Sara Rukavina), drugo mjesto ekipa iz DV Fijolica (Nikolina Lukić, Gita Abramović, Petra Dejanović i Sara Matijević), a treće mjesto osvojila je ekipa DV Pčelice (Eni Tomiek, Laura Banić, Lana Đaković i Ines Ivanković).

U štafeti 4 x 25 metara u ekipi dječaka prvo mjesto osvojio je DV Bambi (Fran Petrović, Mario Večerina, Toni Travalja i Roko Šegota), drugo mjesto DV Pčelice (Sebastian Antić, Dani Zavadlav, Martin Starčević i Dominik Seifried), dok je treće mjesto pripalo DV Fijolici (David Gržetić, Ivano Kovačević, Borna Duvnjak i Luka Križević).

U skoku u dalj prva mjesta osvojili su Lana Đaković (DV Pčelice) i Leon Matasić (DV Škrljevo), druga mjesta pripala su Magdaleni Živko (DV Hreljin) i Marku Vukasoviću (DV Škrljevo), dok su treće mjesto osvojili Hana Pepić (DV Hreljin) i Dani Zavadlav (DV Pčelice).

U poligonu spretnosti najuspješnije su bile djevojčice iz DV Bambi (Klara Kapš, Ana Flego, Nicol Lopac i Greta Pavlič). Drugo mjesto pripalo je DV Pčelice (Lucija Đaković, Emina Mati-

jašević, Dora Ajvaz i Eni Tomiek), a treće mjesto osvojio je DV Škrljevo (Marija Cibić, Lorna Maras, Asja Šabanović i Lara Rožić).

U kategoriji dječaci u poligonu spretnosti prvo mjesto osvojio je DV Fijolica (Josip Franić, Borna Duvnjak, Luka Križević i Ivano Kovačević). Drugo mjesto pripalo je DV Bambi (Luka Matasić, Roko Šegota, Ivan Pribanić i Kenan Kokora), treće mjesto DV Pčelice (Zvonimir Pavletić, Toni Sep, Lukas Čavić i Patrik Mičetić).

U Olimpijadi je sudjelovalo 119-ero djece i 20 odgajatelja - DV Hreljin 25-ero djece, DV Škrljevo 25-ero djece, DV Fijolica Bakar 25-ero djece, DV Pčelice 24-ero djece i DV Bambi 20-ero djece.

Najbolji su za svoj uspjeh nagrađeni medaljama za prvo, drugo i treće mjesto, dok su svi ostali mali sudionici dobili medalje za sudjelovanje, a vrtići pehare. Medalje i pehare su sudionicima uručili bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić i zamjenik gradonačelnika Tomislav Dundović. Za provođenje programa, animaciju djece i navijača bio je zadužen voditelj Vladimir Jurčić. Sponzori ovogodišnje Olimpijade bili su: Industrijska zona d. o. o., Metis d. d., Ina d. d. te medijski pokrovitelj Pomorski radio Bakar.

Bio je to jedan predivan dan koji će zasigurno ostati u dječjem sjećanju. Trud za što bolji rezultat nije izostao, a sve je praćeno navijanjem i velikim veseljem. Čestitamo malim sportašicama i sportašima na njihovim uspjesima, budući da su vrhunski odradili svoj dio posla. ♦

MARGARETINO LETO VA BAKRU

TRADICIONALNI SADRŽAJI U NOVOM RUHU

Među brojnim događanjima ne propustite otkriti iznenađenja bakarskog Kaštela koji za ovu priliku širom otvara svoja vrata, prošetati kroz povijest Frankopana s divicom Margaretom te uz veliku i dobro znanu Pomorsku bitku, uživati i u Maloj Pomorskoj bitki za djecu, a očekuje vas i Kino pod zvijezdama!

MIMOHOD POVIJESNIH POSTROJBI

Turističko buđenje Bakra koje se zbivalo van sezone, intenzivirat će se tijekom ljeta, točnije od 23. 6. do 28. 7. kad će raznolika i zabavna događanja pod zajedničkim nazivom Margaretino leto ponovo biti razlogom dolaska mnoštvu posjetitelja. Ova manifestacija koju svake godine zajednički organiziraju Grad Bakar i Turistička zajednica Grada Bakra nosi tradicionalni pečat vidljiv u prepoznatljivim i prihvaćenim sadržajima, ali uvijek donosi i nešto novo.

ŠETNJA KROZ POVIJEST U ZNAKU FRANKOPANA

Najveća je novost sam početak Margaretinog leta, odnosno Šetnja kroz povijest koja će ove godine u potpunosti biti posvećena slavnoj obitelji Frankopan i odvijat će se u Frankopanskom kaštelu i oko njega. Kao dio velike proslave 900. obljetnice prvog spominjanja imena Frankopan koju organizira projekt kulturno-povijesne rute "Putovima Frankopana", Frankopanski kaštel u Bakru zasjat će brojnim srednjovjekovnim

BOGATI VATROMET NAKON POMORSKE BITKE

KONCERTI NA ŽALU RIBARA

ŠETNJA KROZ POVIJEST

sadržajima. Saznat ćete tako kako su izgledale kuhinja i oružarnica u doba Frankopana, moći ćete se okušati u tkanju na tkalačkim stanovima, zaigrati neku od srednjovjekovnih igara ili upoznati plesove toga doba. Šetnja kroz povijest odvest će vas daleko u prošlost, točnije u 15. stoljeće pa ćete tako moći upoznati kneza Nikolu Frankopana koji će samo za ovu priliku stići sa svojom svitom s otoka Krka, a moći ćete i prošetati starim gradom u pomalo neočekivanom društvu.

U želji da educira i zabavi posjetitelje Šetnje kroz povijest, ali i potakne vodiče Kvarnera na interpretacijsko vođenje te pokaže kako se na zanimljiv i interaktivan način može ispričati povijest Kaštela i grada Bakra, Turistička zajednica Grada Bakra pozvala je u goste "divicu Margaretu" odnosno Ivu Sillu, kreatoricu popularnih zagrebačkih turističkih šetnji Secret Zagreb i prvog interpretacijskog vodiča i trenera u Hrvatskoj.

Iva Silla će samo za ovu priliku utjeloviti sluškinju ili divicu Margaretu koju su gospoda Frankopani u svoj Kaštel doveli sa svojih kontinentalnih posjeda i koja će, kroz dvije jedno i pol satne besplatne ture, posjetiteljima ispričati sve tajne svojih gospodara, ali i puno zanimljivosti iz bogate bakarske prošlosti. Požurujući je da se što prije vrati svome poslu u Kaštelu divicu će na trenutke u šetnji prekidati Elizabeta Frankopan, vlasnica Kaštela u čiju će ulogu "uskočiti" Ivina kolegica i vodičkinja s licencama za čak 7 županija i Grad Zagreb, Marjeta Trkman Kravar. Ture će kretati s Perila na bakarskoj rivi u dva termina, u 18 i 20 h, a treba naglasiti da će se i ove godine održati stručno vođenje po Gornjem gradu, s polaskom ispred Kaštela u 19:00 h i 21:00 h te pričanje bajki i legendi u samom Kaštelu u 19:30 h i 20:30 h.

Na kraju Šetnje kroz povijest, Margaretino leto, nakon službenog otvorenja, doživjet će i ono glazbeno, uz koncert talentiranog pjevača Marka Škugora čime će otpočeti niz raznovrsnih događanja u kojima ćete moći uživati tijekom lipnja i srpnja. Od dječjeg "Raspjevanog žala" do popularnog BIS Festa, Ve-

čeri klapa te koncerata klasične glazbe "Gudačkog kvarteta Cadenza", Bakar će ponuditi raznovrstan program. Široku publiku zasigurno će privući koncert grupe Point na Pomorskoj bitki te popularni gosti iz Slavonije, grupa Opća Opasnost s kojima će, nakon legendarnih Bakarskih susreta biti zatvoreno Margaretino leto. Margaretinom letu neće nedostajati ni kazališnih predstava, izložaba i plesnih večeri, a bit će tu i jedna modna revija te večer za pamćenje u Kinu pod zvijezdama.

POMORSKA BITKA ZA VELIKE I MALE

Središnje događanje Margaretinog leta, rekonstrukcija zadnjeg, bezuspješnog napada Mlečana na Bakar, Pomorska bitka, održat će se 14. srpnja. Uz tradicionalni pohod na Risnjak u jutarnjim satima, popodne i večer ispunit će sadržaji zbog kojih će mnogi upravo taj dan odabrati za posjet Bakru.

Margaretin sajam s autentičnim proizvodima, suvenirima i gastro ponudom, svečani mimohod povijesnih postrojbi Hrvatske vojske, rekonstrukcija povijesne Pomorske bitke uz željno iščekivani vatromet te zabava uz grupu Point i Party na Bukovu, mamac su za sve generacije. Novitet je ove godine program pod nazivom Mala Pomorska bitka, namijenjen najmlađima i njihovim roditeljima koji će se u Gradskom vrtu održati od 18 do 21 h pod posebnim sponzorstvom Ine. U nekoliko zanimljivih kutaka mališani će pronaći zabavu i igru inspiriranu povijesnom baštinom. U Raspričanom kutku pripovjedačica će im ispričati priču o Pomorskoj bitki, a u Razigranom kutku saznat će i isprobati kako su izgledale igre malih Bakrana u prošlosti, ali i zaigrati memory igru "Bakarske sličice". U Edukativnom kutku čekat će ih radionica s hrvatskim autentičnim igračkama (HAI), a u Kreativnom, bojanke s motivima Pomorske bitke. Kad se umore od aktivnosti u svakom kutku Gradskog vrta, dječaci će moći, zajedno s roditeljima, "predahnuti" na obližnjem dječjem igralištu, a prije polaska obvezna će biti fotografija za pamćenje u Fotokutku! ♦

ŠETNJA KROZ POVIJEST FRANKOPANA I BAKRA S DIVICOM MARGARETOM

Tekst:
Silvija Jacić

Iva Silla, kreatorica popularnih tura Secret Zagreb i prvi interpretacijski vodič i trener u Hrvatskoj, inspirirana baštinom Bakra osmislila je, zajedno s TZ Grada Bakra, novi turistički proizvod ekskluzivno namijenjen Šetnji kroz povijest

Ovogodišnja Šetnja kroz povijest, kojom tradicionalno započinje Margaretino leto, posebna je po tome što je središte zbivanja Frankopanski kaštel, a glavna tema obitelj Frankopan. Šetnja je vezana uz projekt kulturne rute "Putovima Frankopana" koja brojnim aktivnostima obilježava 900. obljetnicu prvog spominjanja imena Frankopan, a TZ Grada Bakra tim je povodom stvorila sasvim novi turistički proizvod - interpretacijsku turu Šetnja s divicom Margaretom.

Iva Silla, kreatorica popularnih kostimiranih tura Secret Zagreb i prvi interpretacijski vodič i trener u Hrvatskoj, utjeloviti će divicu, odnosno sluškinju gospode Frankopana koja će, 23. 6., u dva termina (18 i 20 h), od Perila do Frankopanskog kaštela provesti posjetitelje kroz sve tajne i zanimljivosti ove slavne obitelji te grada Bakra. U tome će joj pomoći i kolegica, vodičkinja Marjeta Trkman Kravar u ulozi Elizabete Frankopan. Šetnja je besplatna za sve posjetitelje, a broj sudionika neograničen. Svi oni koje zanima kako nastaje ovakva interpretacijska tura, neka ne propuste mini radionicu i druženje s ove dvije iskusne vodičkinje, nakon druge ture, od 21:30 do 22 h u Frankopanskom kaštelu. Iva i Marjeta rado će podijeliti svoje znanje i iskustvo u nadi da će time prenijeti brigu o divici Margareti u motivirane ruke nekog od kvarnerskih vodiča ili onoga

tko tek želi poći putem ovog zanimljivog i inspirativnog zanimanja. Kako bismo saznali više o Secret Zagreb turama, interpretaciji baštine, a posebno o ovoj originalnoj turi, razgovarali smo s Ivom Sillom koja nam je i objasnila svoju poveznicu s gradom Bakrom.

Kakve se tajne kriju iza imena Secret Zagreb i po čemu se Vaše ture razlikuju od brojnih drugih u glavnom gradu Hrvatske?

Secret Zagreb (tajni Zagreb) nekad obuhvaća zagrebačku tajnovitost i mistiku, ali nekad se odnosi na tajne koje nam se skrivaju ispred nosa. Prolazimo kraj njih svakoga dana ne primjećujući ih. To je ono što volim, istražiti detaljčice koje posjetitelji sami ne bi lako zamijetili i ne bi očekivali da skrivaju kakvu priču, a zatim im ih približiti. Ove ture se razlikuju od drugih jer su vrlo nišne, biraju teme koje nisu nužno privlačne svakome i ne ciljaju na masovnu publiku i goleme brojke posjetitelja. Danas sam sretna što sam ostala dosljedna i držala se svog autorskog stila koji sam nadograđivala unaprjeđujući pripovjedačke i interpretacijske tehnike. Sada se može reći da je i to isplivalo na površinu kao posebnost.

Pojam interpretacije baštine često mnogima nije jasan “na prvu”, a za turizam (pogotovo kulturni) izuzetno je važan. Možete li nam ga malo pojednostaviti?

Interpretacija baštine je takav način edukacije o baštini koji budi osjećaje u posjetiteljima i tako stvara veze između baštinskog lokaliteta ili predmeta i posjetitelja. Glavni je cilj inspirirati posjetitelja i omogućiti mu da osjeti duh mjesta, umjesto da mu pokušamo prezentirati na stotine informacija koje dokazano ne može upiti.

Kako je došlo do suradnje s Turističkom zajednicom Grada Bakra, odnosno kako je i zašto nastala divica Margareta?

TZ Grada Bakra razvija vrlo zanimljive projekte za svoj grad i presretna sam što su me odabrali za suradnicu. Bakar je trenutno u stanju istinskog preporoda pa nije slučajno ni da divica Margareta, glavni lik ove ture, stiže iz doba renesanse. Nadam se da ću ispuniti očekivanja, a najsretnija bih bila kad bih inspirirala pokojeg Bakranina ili bilo kojeg vodiča s Kvarnera da “prisvoje” divicu Margaretu pa da ona trajno zaživi ili pak da pokrenu neki svoj vlastiti, maštoviti kulturno-turistički proizvod.

Kostimirane ture naoko izgledaju kao jednostavan zadatak. Dobar kostim, malo duhovitosti i - gotovo! Ipak, to u stvarnosti nije tako pa nas zanima kako su tekle pripreme za Šetnju s divicom Margaretom?

Ova će tura biti zgodna kombinacija oživljene povijesti i poigravanja putovanjem kroz vrijeme. Takva tura treba djelovati spontano i ležerno, ali je potrebno mnogo pripreme kako bi vodič bio uvjerljiv u svom liku i treba imati u rukavu mnogo više informacija nego što će ih zaista prenijeti. Potrebna su cjelovita znanja o periodu iz kojeg lik dolazi, kako bi mogao spretno reagirati na doskočice iz publike. Kod oživljene povijesti, najteži dio pripreme je interakcija s publikom iz 21. stoljeća, dok im se lik obraća iz svog povijesnog razdoblja, u ovom slučaju točno 600 godina ranije.

Divica Margareta je izmišljen lik, ali poznaje brojne stvarne likove. Mnogi će zasigurno zamijetiti i njen naglasak koji nije iz ovih krajeva. No, i za to postoji objašnjenje - Margareta je s Frankopanima stigla s njihovih kontinentalnih posjeda. U nekim trenucima će nam se priključiti i sama Elizabeta Frankopan, koju će utjeloviti moja kolegica i vrsna turistička vodičkinja Marjeta Trkman Kravar. Kod pripreme ture bilo mi je važno predstaviti neke bakarske zanimljivosti, ali i staviti u prvi plan priču o Frankopanima, s obzirom da je ova šetnja ujedno dio programa obilježavanja 900 godina Frankopana.

Sada jedva čekam početak Margaretinog leta, 23. lipnja, kad ću se u skromnom ruhu gospodske divice Margarete spustiti s dvora kneževa krčkih i prošetati uličicama starog grada. Svi ćemo zajedno ponešto naučiti, malo se zabaviti i uživati u šetnji Bakrom.

Interpretacijska tura Šetnja s divicom Margaretom početak je vaše suradnje s TZ Grada Bakra, a nastavak slijedi ovoga listopada kad ćete u Bakru i Kraljevcu održati prvi tečaj za licencirane Interpret Europe vodiče, organiziran od strane isključivo hrvatskog organizatora, TZ Grada Bakra. O kakvom je tečaju riječ i kako to da je jedan, u turističkom smislu, mali grad napravio tako veliki iskorak?

Mnoge kulturne institucije i parkovi prirode diljem Europe održavaju tečaj za vodiče interpretatore pod licencom Interpret Europe kako bi dodatno educirali svoje djelatnike i pomogli im da što kvalitetnije rade svoj posao. Riječ je o vrlo intenzivnom tečaju kroz koji se sudionici osposobljavaju za stvaranje vlastitih interpretacijskih tura. Tečaj doista djeluje transformacijski na vodiče koji ga pohađaju, pomaže im da promijene perspektivu o načinu prenošenja informacija i komunikacije s posjetiteljima, da podignu razinu interaktivnosti svojih uobičajenih tura, ali može rezultirati i vrlo konkretnim proizvodima. Namijenjen je osobama koje imaju iskustva u vođenju posjetitelja, a to mogu biti muzejski djelatnici, djelatnici u posjetiteljskim centrima, u parkovima prirode ili turistički vodiči. Ipak, nije čest slučaj da se jedna turistička zajednica odluči za organizaciju ovakvog vrijednog tečaja. Stoga je ovo jasna poruka da Bakar želi stvoriti obučene interpretatore baštine i samim time, na najkvalitetniji mogući način, prezentirati svoju baštinu, posebice u sklopu projekta “Putovima Frankopana”, ali i pomoći razvoju te grane u čitavoj zemlji. Organizacijom ovog tečaja Bakar se upisuje na kartu Europe po pitanju razvoja interpretacije baštine kao grane kulturnog turizma.

I za kraj, kakvi su vaši dojmovi o Bakru i njegovoj turističkoj budućnosti?

Kroz protekle mjesec sam jako zavoljela Bakar. Tko i ne bi taj gradić ispod radara skriva nebrojena iznenađenja i kad ih počnete otkrivati, oduševljenju nema kraja. Drago mi je što turistička zajednica Grada Bakra pokazuje želju i namjeru da turistički razvoj Bakra usmjeri kroz prekrasne nišne projekte i interpretaciju baštine, za razliku od mnogih koji su već propustili tu priliku i predali svoje destinacije u ralte masovnog turizma. Nadam se da će u tome ustrajati i sigurna sam da će jednog dana slaviti za primjer svima. ♦

AKTIVNOSTI UČENIKA OŠ „HRELJIN“

Tekst:
Zoran Pavletić

Učenici OŠ „Hreljin“ i ovog su proljeća bili jako aktivni i u školi obilježili važne datume te sudjelovali u programu obilježavanja Jurjeve na Hreljinu. U sklopu izvannastavnih aktivnosti istraživali su talijanski gradić Assisi, gradove i mjesta otoka Krka, grad Pulu, ali i bolje upoznali grad Rijeku, njegove muzeje, Astronomski centar, crkve i Trsatsko svetište. Grad Vukovar posjetili su naši osmaši u sklopu edukativno terenske nastave kako bi se bolje upoznali s Domovinskim ratom i sa zahvalnošću osvijestili blagodati slobode i mira.

Njegujući tekovine civiliziranog svijeta, naši učenici nastupili su na priredbi povodom Dana oslobođenja Hreljina u Domu kulture na Hreljinu, a u sklopu Jurjeve posjetili su izložbu „Hreljinski sportaši“ na kojoj su se, na ponos svih nas, našli i mnogi naši učenici, njihovi roditelji, none i nonići.

Razredna nastava je, prigodnim predavanjem, projekcijama filmova i razgledavanjem Astronomskog centra Rijeka, obilježila Dan planeta Zemlje, dok su učenici šestog razreda sudjelovali u eko akciji Zelena čistka u kojoj su čistili dvorište i okoliš škole. Učenicima osmog razreda održano je edukativno i zabavno predavanje o zaštiti okolišta te su zajedno s OM Chantingom poslali planetu Zemlji pozitivnu energiju. Učenici su prihvatili zadatak da kroz tjedan dana svaki od njih posadi novu biljku, cvijet ili stablo te lančano šire taj zadatak svakoj osobi u svojoj neposrednoj blizini. U školi je održano i edukativno predavanje prof. Milana Zagorca o odvajanju i prikupljanju otpada te zaštiti okoliša.

U školskoj knjižnici je, za učenike razredne nastave, održana manifestacija „Noć knjige“ s predavanjem na temu Budućnost knjige i elektronička knjiga nakon kojeg su učenice 5. razreda mlađim učenicima pročitale zanimljivu priču „Fantastične leteće knjige g. Morrissa Lessmora“, autora W. Joyca, a pogledali smo i Oscarom nagrađeni istoimeni kratkometražni film. U kreativnoj radionici učenici su izrazili svoju viziju o budućnosti knjige te ilustrirali najdraži dio iz spomenute priče.

Učenici 3. razreda svojim recitacijama na čakavskom izričaju sudjelovali su na 12. Čakavskom susretu u Kostreni pod nazivom „Si mi ča“. Hrvatsko matematičko društvo dodijelilo je nagrade i priznanja našim učenicima na natjecanju „Klokun bez granica 2018.“. Na natjecanju „Moja prva knjiga“, Udruge Kalibra, na koji je pristiglo 726 slikovnica, naša učenica P. V. osvojila je 2. mjesto, a učenica L. K. poticajnu nagradu. Sudjelovali smo i na 15. „Likovnim susretima u Jedrarskoj“, u orga-

nizaciji Mjesnog odbora Luka na kojima je naša učenica osvojila 3. nagradu u kategoriji 5. – 8. razred osnovnih škola. Ponosni smo i čestitamo učenicama!

U školi su za sve učenike održane radionice Crvenog križa, a naši najmlađi učenici sudjelovali su u manifestaciji primanja prvašića u Podmladak Crvenog križa održanoj u Dvorani mladosti na Trsatu. Kako bismo se bolje upoznali sa psima vodičima i njihovim ulogama, iz Zagreba su nam stigli predstavnici Udruge za školovanje pasa vodiča i mobilitet te su učenicima na zanimljiv način priopćene brojne važne informacije koje su sa zadovoljstvom upijali.

Posljednje od nas za ovaj broj Bure, ali ne i manje važno! Organizirali smo EKO AKCIJU „IDEMO NA PLATAK!“ čiji je cilj bio osvješćivanje učenika, nastavnika, roditelja, nona i nonića i svih naših sumješšana da recikliraju sve što se reciklirati može (papir, plastične boce, limenke, staro željezo, baterije i sl.) i na taj način nam omogućće da besplatno idemo na izlet na Platak za Dan škole. Akcija je bila uspješna i valja naglasiti kako su učenici, ali i mnogi sumješšana ozbiljno shvatili svoj zadatak i danima u Školu donosili spomenute materijale. Tako smo mi na Platku uživali u predivnoj prirodi, družili se, sudjelovali u raznim sportskim igrama, natjecali se i super zabavljali s još većim zadovoljstvom i osjećajem da smo se ovom akcijom, na neki način ili barem dijelom, odužili prirodi.

I za kraj, još smo samo kratko vrijeme u teškoćama pri izvedbi nastave Tjelesne i zdravstvene kulture, jer se u novoj školskoj godini, zahvaljujući projektu Grada Bakra, selimo u novu školsku dvoranu čime ćemo nastavu podići na višu razinu, a tome se svi zajedno jako veselimo.

Želimo zahvaliti Gradu Bakru što je odobrio otvaranje produženog boravka, za koji su upisi u tijeku, i koji je nama u školi, a posebice roditeljima, važan doprinos u unapređenju dopunskog edukativno-odgojnog rada s djecom. ◆

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

FESTIVAL ZNANOSTI U POMORSKOJ ŠKOLI BAKAR

Tekst:
Marica Kučan

Svijet kakvog danas poznajemo bio je nepoznat našim precima. Velikim geografskim otkrićima europski su brodovi putovali oko svijeta u potrazi za novim trgovačkim putovima. Nove tehnologije i ideje koje su nastale u doba renesanse doprinijele su napretku u kartografiji, navigaciji i brodogradnji.

Od prvih drvenih brodova, izrađenih od jednog debla, usavršavala se plovidba rijekama, morima, kanalima. Otkriće magnetskog polja, elektromagnetskih valova, elektromagnetske indukcije i parnog stroja dovelo je do razvoja suvremenih brodova i navigacije. Današnji pomorci koriste mnoge izume pomoću kojih se lakše brodi: kompas, radar, bežične mreže...
“Navigare necessum est, vivere non est necesse.”

U tjednu ovogodišnjeg Festivala znanosti, na temu Otkrića, u našoj smo školi, 18. travnja 2018. u Maloj sportskoj dvorani, prezentirali temu „S otkrićima se lakše brodi“.

Nakon predavanja postavili smo spomen-ploču Josipu Sinčiću na kuću u kojoj je stanovao (Veberova 153, zgrada u kojoj je pekara), a koja će trajno podsjećati na vrijednosti njegova izuma. ♦

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

JOSIP SINČIĆ, POMORSKI STROJAR, PEDAGOG I PRONALAZAČ

Tekst:
Luciano Keber

Pomorski grad Bakar kroz svoju je bogatu povijest pomorskog školstva i brodogradnje ostavio veliki trag. Jedna od osoba koja je zadužila Bakar, neizostavni je pomorski strojar Josip Sinčić. Rođen je u Kastvu 19. ožujka 1872. godine, a umro u Bakru 28. lipnja 1952. godine.

U rodnom gradu završio je Delavsku školu. Svoj radni vijek započeo je kao kovač u Stabilimento tecnico u Trstu. Položio je ispit za pomorskog strojara 1892. godine. Plovio je na parobrodima Adrije i Ungaro – Croate kao strojar. Više od četrdeset godina služio je kao upravitelj stroja na školskim brodovima Margita (od 1894. do 1908. godine) i Vila Velebita (od 1908. do 1938. godine), do svojeg umirovljenja. Predavao je nauku o parostroju u višim razredima Nautike, od 1908. do 1912. godine. Bio je inteligentan i marljiv čovjek, vrstan praktičar, proučavajući strojeve cijeli svoj život.

Sinčić nije bio samo odličan strojar, već i inovator. Zanimao se osobito za brodsku propulziju i imao svoje viđenje, a poslije svega i prijedlog kako rješavati bočno kretanje broda te je kod Ministarstva ondašnje monarhističke Rusije 1911. godine pa-

tentirao propulzor s vertikalnom osovinom. Prve pokuse izvodio je na modelima pogonjenim malim parnim strojem (jedan od njih je pohranjen u Pomorskom i povijesnom muzeju hrvatskog Primorja Rijeka, kao i brojne fotografije i precizni tehnički opis), a u kasnijoj fazi, pravom barkom približne veličine šest metara, što je vidljivo na fotografijama bakarskih fotografa M. V. Mifke i E. Leskovara. Na priloženoj fotografiji barka visi na sohama koje se danas nalaze u lučici Pomorske škole Bakar. Jasno se razabiru vodoravno postavljene vijci na dnu barke. Takav sustav propulzije omogućava brodicu ploviti u svim smjerovima, pa i bočno bez upotrebe kormila, što bi danas mogli usporediti s okretljivim sapnicama i azipot propelerima, a koriste ih specijalna plovila koja manevriraju u lukama, npr. tegljači, jaružala, platforme, kabelopolagači i brojni drugi. ♦

PLAVI DAN - BISERI

Tekst:
Marica Kučan

Dvanaesti po redu, Plavi dan bio je u znaku Bisera. Učenici su predstavili bisere: nastanak i sastav bisera, vrste bisera, školjke bisernice, simbolika i kulturno značenje bisera, biseri – najbolji ženini prijatelji, barok i biseri, biseri u književnosti. Uslijedilo je i stručno predavanje Jadran – biser među morima, Milvane Arko-Pijevac, muzejske savjetnice Prirodoslovnog muzeja Rijeka, dipl. ing. biologije.

U Maloj sportskoj dvorani škole bila je postavljena izložba - Biseri.

Učenici osnovnih škola: Bakar, „V. Nazora“ Crikvenica, Čavle, Hreljin, Kostrena, Kraljevica, Pećine, Srdoči, Sv. Lovreč Pazinetski i Turnić svojim su likovnim radovima predstavili bisere, a najbolji rad (OŠ Bakar) nagrađen je oslikanim veslom. Učenici osnovnih škola Hreljin i Crikvenica pripremili su recitacije na temu Bisera. Na kraju predavanja, za sve sudionike Plavog dana organizirano je kušanje plodova mora, doniranih dagnji i incuna.

NAUČILI SMO

Nastanak prirodnog bisera dugotrajan je proces koji predstavlja svojevrstu prirodnu obranu školjke bisernice. Biser stvara školjka bisernica izlučivanjem sedefa na mjestu ozljede ako u ljušturu dospije zrno pijeska ili kakav parazit. Paraziti najčešće potječu od nekih vrsta riba kojima se hrane raže.

Da bi se stvorio sedefasti sloj debeo oko 1,3 mm potrebne su dvije godine, a za dovršavanje bisera treba petnaest do dvadeset godina.

Boja bisera ovisi o vrsti biserne školjke, životnom prostoru i temperaturi vode. Izvan školjke mogu se bojati svim bojama, ali oni ne podnose vrućinu kao ni dodir s lužinama ili kiselinama. Pravim biserima mogu se nazivati samo biseri koji su prirodno nastali. Njihova cijena na tržištu kreće se od nekoliko tisuća američkih dolara.

Kod školjke Periske atraktivan je i biser koji je školjka stvorila. Često se u jednoj može naći velik broj bisera, ali jako sitnih. Veliki i stari primjerci su uvijek bili interesantniji zbog bisera. U nekim Europskim zemljama od njih su se radili skupocjeni botuni (gumbi). Biseri su bili u mnogim bojama, a najveći, crveni, koji nerijetko imaju oblik suze, najmanje su se cijeni.

Školjkari iz Brijeste kod Stona uvjereni su da je u našem moru moguće proizvesti bisere. Jer takve školjke se, kažu, hrane istom vrstom algi kao i obična jestiva kamenica i očito je da joj ovdje nešto odgovara.

Biser je rijedak, čist i dragocjen. Čist je zato što se smatra da nema nedostataka, jer je bijel, jer ga ne može pokvariti ni to što je bio u blatnjavoj vodi ili gruboj školjci.

Biseri simboliziraju čistoću, senzualnost, iskrenost i ljubav.

Biseri su i u svim legendama najsretniji od svih dragulja, daruju ljubav i sreću svojim vlasnicima.

U drevnoj Grčkoj riječ biser podrazumijevala je „savršenu čistoću“, a u starom Rimu riječ biser značila je ljupkost i uživanje. Ratnici su ih stavljali na štitove kako bi ih štitili od neprijatelja.

U još ranijim vremenima legende i slike u Indiji prikazivale su bisere kao magične talismane.

Biseri su, također, bili poznati kao ljubavni nakit u Indiji, kao što su to bili i u Perziji, gdje je Aleksandar Veliki primio na dar prekrasne bisere od svoje nevjeste Roxanne. Biseri koje su Aleksandar i njegovi ljudi poslali natrag u Grčku potaknuli su modu i pomamu za biserima u Europi. Možda najpoznatija legenda je

ona prema kojoj je Kleopatra navodno rastopila dva dragocjena bisera u vinu kako bi zavela Marka Antonija.

Legenda kaže da je boginja Afroditina svojim prvim suzama radosnicama kreirala bisere.

Mnoge poznate žene obožavale su bisere - Elizabeth Taylor, Grace Kelly, Lady Sarah Churchill, Jackie Kennedy, Coco Chanel - vjerujući da im daju samopouzdanje, mudrost, unutarnji mir. Dok su Nikolu Teslu biseri izlučivali.

Kao i sve drugo drago kamenje i bisere treba čuvati od znoja, kozmetike, prašine i drugih nečistoća. Osobito je štetan utjecaj znoja na boju bisera. Zato treba obvezno, nakon svakog nošenja, bisere obrisati mekanom tkaninom. Kada se ne nose, dobro ih je čuvati u kutiji za nakit obloženoj satenom.

Iz svega navedenoga zaključujemo: Čuvajmo naše more! Očuvajmo život u moru.

Zbog onečišćenja mora spriječeno je taloženje vapnenca na školjkašima, povećava se količina CO₂ i zakiseljenost mora. U takvim okolnostima školjkaši ne mogu producirati tvari koje stvaraju bisere.

Đorđe Balašević rekao je:

“Ljudi su kao školjke - moraš ih na hiljade otvoriti da bi pronašao biser”. ♦

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

MEĐUNARODNA REGATA POMORSKIH UČILIŠTA

Tekst:
Davor Španović

U Bakru se, 11. svibnja 2018., u organizaciji Pomorske škole Bakar te pod pokroviteljstvom Primorsko - gorske županije, Grada Bakra, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva znanosti i obrazovanja, županijske Lučke uprave Bakar-Kraljevica-Kostrena održala 24. međunarodna regata pomorskih učilišta.

Prije međunarodnog dijela natjecanja, održala se školska regata gdje su snagu i spretnost u školskom razrednom finalu odmjerile razredne ekipe 4.AN i 3.BBS razreda u sastavu od 12 veslača i jednog kormilara. Brži i spretniji bili su učenici 3.BBS razreda te su odnijeli pobjedu.

Sudionici ovogodišnje 24. međunarodne veslačke regate učenici su sljedećih škola:

Elektro i pomorske škole iz Portoroža, Srednje pomorske škole iz Kotora, Škole za brodarstvo, brodogradnju i hidrogradnju iz Beograda, Srednje škole Ambroza Haračića iz Malog Lošinja Istituto Nautico Galvani Trieste i Pomorske škole Bakar.

U revijalnom su dijelu nastupile ekipe Pomorskog fakulteta iz Rijeke i Fakulteta za pomorstvo in promet iz Portoroža.

SPOD ŠKOLSKIH KLUPAH

U konkurenciji muških ekipa, Pomorska škola Bakar osvojila je 1. mjesto ušavši u cilj samo nekoliko sekundi prije Srednje pomorske škole iz Kotora koja je zauzela 2. mjesto. Srednja škola Ambroza Haračića iz Malog Lošinja zauzela je 3. mjesto. U kategoriji djevojaka, 1. mjesto osvojila je ekipa Pomorskog fakulteta iz Rijeke, dok je 2. mjesto pripalo Pomorskoj školi Bakar.

U sklopu veslačke regate Pomorska škola Bakar dan je obilježila podizanjem Zelene zastave, kojom škola već desetu godinu zaredom dokazuje svoj status Eko škole. Uz čast podizanja Zelene zastave, dan je uvećao i vrijedan poklon Sindikata pomoraca Republike Hrvatske NAVTEX koji je neizostavan za ostvarivanje programa izobrazbe sukladno STCW konvenciji.

Tradicija održavanja regate i ove godine je opravdala svoje postojanje druženjem, razmjenom iskustava, sportskim duhom te kao takva ostala već prepoznati brand i ponos škole. ♦

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR

PROSLAVILI 50 GODINA „MALE MATURE“

Tekst:
Ivan Šamanić

U Osnovnoj školi Bakar uobičajeni su susreti tzv. malih maturanata za godišnjice male mature. Tako se, u subotu 26. svibnja, u Osnovnoj školi Bakar sastala generacija osmoškolaca koja je osnovnu školu završila šk. godine 1967./68.

Ova generacija sastala se za 25., a sada za 50. godišnjicu male mature. Od njih 38 koji su se rastali davne 1968. godine, ispred školske zgrade okupilo ih se 16 s tim da ih je dosta bilo spriječeno i nisu mogli doći. Pozivu na svečano obilježavanje pola stoljeća od male mature odazvali su se: Tahir Vrpčić, Vlado Vujetić, Marijana Petrović, Dragutin Gržetić, Darko Benić, Vesna Brgles, Biserka Bertini, Darko Paravić, Zlatko Bartolčić, Nada Korlević, Igor Vujnović, Darko Moretti, Dalibor Vušković, Marijan Kružić, Vladimir Pavletić i Dalibor Goleš. Uz prozivku, uručenje cvijeća i prigodnih poklona njihovim nastavnicima, nekadašnji osnovci raspitali su se o onima koji nisu došli i minutom šutnje odali počast onima koji više nisu među njima. Na proslavi su im se pridružili bivši nastavnici Marta Štajcar

i Ivan Šamanić koji je u kraćem prigodnom govoru obilježio minulo razdoblje njihovog školovanja i sjećanja na školske dane, naročito na ono vedro, nestašno, što ne blijedi i ne da se izbrisati završivši sa starom poslovicom „Najljepše je dačko doba“. Bila je to solidna generacija učenika. Savjesna, disciplinirana, marljiva u učenju i vanškolskim aktivnostima te puna poštovanja prema nastavnicima i starijima, koja je s uspjehom nastavila i dalje koračati kroz život. Proslava je popraćena razgledavanjem fotografija iz školskih dana, prijašnjih proslava i izložbom sjećanja na pokojne učitelje. Nakon posjeta školi i zajedničkog fotografiranja uslijedilo je druženje uz priče, veselje i smijeh te domjenak u Bakarskoj konobi do kasno u noć. ♦

USKRS U BAKRU 2018.

Manifestacija Uskrs u Bakru, popraćena brojnim zanimljivim kulturnim događanjima, ove je godine trajala od sredine ožujka do početka travnja.

Organizaciji manifestacije sudjelovali su Kulturno umjetnička udruga „Sklad“ Bakar, VMO Bakar, Udruga umirovljenika grada Bakra – Podružnica Bakar, Udruga „Bakarska žena“ i „Društvo naša djeca“ Bakar, a pod pokroviteljstvom Grada Bakra i Turističke zajednice grada Bakra. Uskrs u Bakru započeo je koncertom pod nazivom „Ususret proljeću“ kojim su Mješoviti zbor „Sklad“, pod vodstvom dirigentice Nine Simčić, župni zbor „Sv. Andrija“, pod vodstvom dirigenta Mladena Cvijanovića i Riječki komorni zbor „Val“, pod vodstvom dirigentice Doris Kovačić u crkvi sv. Margarete u Bakru svojim prekrasnim sakralnim izvedbama prisjetili publiku na važnost i poruke koje nam donose korizma, Veliki tjedan i Uskrs. Izvedbom popularnih skladbi prizvali su proljeće u naš kraj, a odličnim izvedbama i raspoloženjem počastili su publiku koja ih je usprkos lošem vremenu došla podržati u zaista velikom broju. Kreativni i maštoviti radovi članica udruge Bakarska žena i polaznika Dječjeg vrtića Fijolica mogli su se razgledati na izložbi radova u organizaciji spomenute udruge i vrtića u prostoru „Pupa“ u Bakru. Pod nazivom „Uskršnja čarolija“ u organizaciji udruge „Društvo naša djeca“ Bakar, koja je održana u Domu kulture „Matija Mažić“ u Bakru, svojim su posjetiteljima članovi Udruge prenijeli dašak proljetne i uskršnje atmosfere izvevši za

njih prigodnu priredbu te im prezentirajući svoje maštovite radove inspirirane najvećim kršćanskim blagdanom. Pjesma se čula i u konkatedrali sv. Andrije apostola u Bakru na Uskršnjem koncertu župnog zbora „Sv. Andrija“ pod vodstvom dirigenta Mladena Cvijanovića, koji je na Uskršni ponedjeljak, svojim izvedbama prigodnih sakralnih pjesama oduševio publiku i u njihova srca unio radost i veselje na koje nas Uskrs i poziva. Na Uskršnjoj izložbi sekcije za vizualne umjetnosti „Sklad“, koja je ove godine proslavila prvu godišnjicu nove sekcije društva „Sklad“, svoje je radove predstavilo više od 20 umjetnika. U crkvi sv. Margarete u Bakru, izložene fotografije, slike, grafike i rukotvorine od keramike za cilj su imale prenijeti poruku Uskrsa, ali i tradicionalnih obilježja i bogatstva našega kraja. Ovom su izložbom sudionici svojim radovima trajno zabilježili bakarsku baštinu, ali i stvorili nova djela pri tome ih ostavljajući budućim generacijama kao spomen i povijesni trag. Svečanost otvorenja izložbe svojim je nastupom uvećao mješoviti zbor „Sklad“ izvevši tri prigodne skladbe. Uskršnja poruka, koja nas uvijek potiče na radost, ljubav i poštivanje, prenijeta je kroz svaki od ovih zanimljivih događaja koji su ovog proljeća upotpunili kulturni život našega grada. ♦

USKRSNA ČAROLIJA

Tekst:
Maja Dujmić Pavletić

Kako bi proslavili Uskrs i dolazak proljeća, DND Bakar organiziralo je izložbu i priredbu naziva „Uskršnja čarolija“.

Djeci DND-a Bakar pridružila su se djeca i tete iz DV Fijolica te učiteljica i djeca iz produženog boravka OŠ Bakar. Bila je to prilika da se roditeljima, nonama i noničima pokaže što su djeca radila i kako su se pripremala kroz školsku godinu.

Posjetitelji su, prije same priredbe, mogli vidjeti maštovite i šarene dječje radove.

U prepunom Domu kulture „Matija Mažić“, vesela su se djeca predstavila recitacijama, lutkarskom predstavom i pjevanjem. Priredba je protekla u veselju i plesu, a najveća nagrada malim i velikim izvođačima bio je dugotrajan pljesak. ♦

DRUŠTVO NAŠA DJECA

PRIGODNI UKRSNI POKLONI

Tekst:
Maja Dujmić Pavletić

Ilove su godine članice DND-a Bakar osmislile i izradile prigodne uskrsne poklone za djecu.

Na kraju uskrsne svete mise, u konkatedrali sv. Andreja, vlč. Nikica Jurić je blagoslovio poklone te ih podijelio djeci.

Vlč. Nikica je zahvalio članicama na ovom običaju i poklonima te ih blagoslovio: „Neka Vas Svjetlo Uskrsloga Krista i dalje prati u Vašem volonterskom radu s djecom i za djecu“. ♦

BIS FEST 2018

29.06.2018. u 21:00 sat
ŽAL RIBARA, BAKAR

NASTUPAJU:

KATJA BUDIMČIĆ SABLJAR
ANTONIO KRIŠTOFIĆ
LUCIJA RAJNOVIĆ
MATEO RESMAN
KARIN KULJANIĆ
HELENA BRAJKOVIĆ
MAURO STARAJ
LUCIJA STIPANOVIĆ
ENI JURIŠIĆ

VODITELJ:

MARIO LIPOVŠEK BATTIFIACA

Cijena ulaznice:

20,00 KN

Prodaja ulaznica:
TZ Grada Bakra ili
2 sata prije početka, na ulazu

Organizatori:
Grad Bakar i TZ Grada Bakra

Medijski pokrovitelji:

NOVI LIST

RADIO
RJEKA

kanal R

Pomorski Radio

Večernji
list

24

Poslovni dnevnik

RIPRSTEN

Književnica: Nora Verde

KNJIŽNIČNI FOTOVREMEPLOV

OD BURE DO BURE

PREDSTAVLJANJE KNJIGE I KNJIŽEVNA TRIBINA

26. ožujka

U sklopu projekta Rijeka 2020. - prijestolnica europske kulture, u Lungomare luku Bakar stigle su Autorske bure i predstavile nam hrvatsku spisateljicu i novinarku Noru Verde koja boravi u rezidenciji u Bakru, a svoj će boravak zaokružiti pričom koja tek slijedi...

Uz moderatoricu Željku Horvat Čeč, književnica je s publikom podijelila svoje stavove o književnosti, ženama u književnosti, o stvaralaštvu i dojmove o našem Bakru...

3. svibnja

Održana je književna tribina OSMI POVJERENIK: od Trećića do Bakra, susretom kulture knjige i filmske kulture, osvijetlila je publici podudarnosti i razlike dvaju medija - knjige i filma. Uz urednika i voditelja tribine Nikolu Petkovića, zainteresirali su nas zanimljivi i nesvakidašnji gosti: autor romana Renato Baretić, redatelj i scenarist istoimenog filma Ivan Salaj te glumci Nadia Cvitanović i Frano Mašković.

22. ožujka

O Bakarskoj toponimiji pripovijedao nam je veliki zaljubljenik u svoj grad, umirovljeni sveučilišni profesor Josip Luzer. O toponimiji, o imenima uvala, rtova, ribarskih pošta, livada, šuma... i još mnogočemu saznala je brojna i zainteresirana bakarska publika.

NOĆ KNJIGE

23. travnja

Održana NOĆ knjige, obilježena povijesnim predavanjem zavičajne tematike „O Sigismundu pl. Kopajtiću bakarskom“. Predavač dr. sc. Irvin Lukežić, prof., znatiželjnu je publiku „prošetao“ dijelom bogate bakarske povijesti vezane uz zanimljivu i značajnu ličnost, na naš ponos, uz znamenitog nam zavičajnika - Žigu Kopajtića.

IZLOŽBE

23. travnja

U Tjednu dobre dječje knjige – književne manifestacije u organizaciji Gradske knjižnice Rijeka, rado smo se pridružili postavljanjem izložbe spomenara naslovljenom „Divota Spomena!“.

Izložene spomenare, te predivne memorije naših djetinjstava, posudile su nam drage sugrađanke i sugrađani u cilju postavljanja izložbe. Izloženi su odmah na ulazu, na mrežastom panelu, datirani i imenovani po donosiocu, a mogli su se uzeti i u ruke, prolistati, pomirisati... dražeći sva osjetila koja vraćaju u djetinjstvo i rano mladalaštvo...

Uokvireni u zasebnu priču, inserti iz spomenara, u stihovima i predivnim ilustracijama još uvijek plijene pozornost posjetitelja duž knjižničnog galerijskog prostora.

Zahvaljujemo sudionicima izložbe, vrijednim sugrađankama i sugrađanima koji su nam s radošću ustupili to obiteljsko blago spomenara i podijelili ga sa svima nama:

Bakarska toponomija - Josip Luzer

iz obiteljske arhive Zdenke Rupčić - Katica Žuti, Ružica Viduka, Josip Kopajtić, Karmela Klepac, Jasna Šamanić, iz obiteljske arhive obitelji Vicić - Drago Manjgotić, Zvezdana Pavešić, Alida Randić.

PROGRAM ZA DJECU

09. travnja

„Čitaj mi!“ s tetom Josipom Lazarević i prekrasnom pričom „Dobro drvo“ proslavili smo 5. rođendan nacionalne kampanje. Radionicu smo posvetili očuvanju okoliša.

14. svibnja

U povodu Majčinog dana osvijestili smo lik majke kroz: ljubav, razumijevanje, toleranciju i prihvaćanje. Slušajući priču „Pau-

Čitaj mi!

li, ti zločesti Pauli!“ nakon koje smo s tetom pričalicom izradili dar svojim najdražim majkama....

U vremenskom periodu od prethodne do ove Bure bilo nam je zadovoljstvo družiti se sa:

- ◆ starijim vrtičkim skupinama Dječjeg vrtića „Škrljevo“ i njihovim tetama (17. travnja),
- ◆ vrtičkom skupinom Zvezdice Dječjeg vrtića „Hreljin“ i tetom Teom Polić (20. travnja) i
- ◆ starijom vrtičkom skupinom Dječjeg vrtića „Hreljin“ i tetama Sanjom i Sandrom (9. svibnja).

Književna tribina "Osmi putnik"

Noć knjige

Tjedan dobre dječje knjige - izložba spomenara

Izložba spomenara -Divota spomena

Bajkaonica

Tekst: Aldena Halilović

Savez DND Hrvatske i tvrtka NIVEA, u okviru projekta „Neka odrastanje bude dječja igra“ pokrenuli su program „Bajkaonica“ prepoznajući važnost pričanja priča, odnosno pripovijedanja. Kako pripovijedanja nema bez pripovjedača, projektom je omogućena edukacija volontera iz 15 DND-a gdje su volonteri usvojili znanja i određene vještine pripovijedanja.

Savez i NIVEA opskrbili su svako društvo koje je prošlo edukaciju mobilnim kutićem za održavanje Bajkaonice (jastučićima, stolcem, tepihom, lampom...).

Prva radionica koju smo održali bila je radionica stvaranja bajki u kojoj smo osmislili bajku pod imenom „Sreća“. Naime, sva društva su trebala na prvoj Bajkaonici osmisliti jednu bajku te poslati na natječaj. Naša je bajka osvojila četvrto mjesto.

Jednu smo Bajkaonicu održali u Dječjem tjednu. Djeci se jako svidjela. Pripovijedali smo im bajku „Bus ruzmarina“ te održali radionicu gdje su oni sami trebali odigrati tu bajku.

U studenom smo održali tri radionice za djecu vrtičke dobi i nižih razreda OŠ.

Prvu radionicu održali smo u Gradskoj knjižnici Bakar koja je bila otvorena za svih. Predstavili smo svima našu bajku koju smo osmislili u Društvu, bajku „Sreća“. Nakon toga smo imali radionicu u kojoj smo izrađivali likove iz bajke.

Drugu radionicu održali smo u OŠ Bakar za učenike razredne nastave gdje smo pripovijedali hrvatsku narodnu bajku „Koren kovač“. Djeca su bila oduševljena bajkom. Nakon pripovijedanja imali smo radionicu gdje su trebali izraditi likove iz bajke te uvijek bati i odigrati igrokaz.

Treću Bajkaonicu održali smo u DV Fijolica s bajkom „Mala vila“ i radionicom izrade male vile od papira.

Naredne Bajkaonice najavljivat ćemo putem naše Facebook stranice Društvo „Naša djeca“ Bakar te se nadamo da će i dalje biti posjećena u velikom broju kao i do sada.

Zahvaljujemo Pomorskom radiju Bakar koji nam je pomogao u promociji aktivnosti DND-a kao i svima koji su nam na bilo koji način pomogli i doprinijeli razvoju društva te pomogli u realizaciji naših planova i aktivnosti s djecom i za djecu.

Zahvaljujemo Gradu Bakru koji je prepoznao vrijednost našeg rada s djecom te nam, uz financijsku pomoć, pruža veliku podršku. ♦

VZ GRADA BAKRA

Susret Koordinacije plavo-zelene linije prijateljstva

Tekst: Darko Pavletić Pape

Sredinom travnja u Bakru je održan susret Koordinacije plavo-zelene linije prijateljstva. Ovo je 21. godina prijateljstva i suradnje Dobrovoljnih vatrogasnih društava priobalja i kontinenta. Sačinjavaju je DVD Kutjevo, DVD Lobar, DVD Slatina, DVD Velika, DVD Vodice, DVD San Marino Novi Vinodolski i VZ Grada Bakra.

Prije radnog dijela susreta, vatrogasci su položili cvijeće na spomen obilježje Srce Kornatsko te su svi predstavnici svojih Društava zapalili svijeće i pomolili se za sve nastradale vatrogasce.

Radna sjednica održana je u Domu kulture „Matija Mažić“.

Nakon minute šutnje za sve poginule i preminule vatrogasce sjednicu je otvorio predsjednik VZ Grada Bakra, Darko Pavletić Pape. Osim uobičajenih

izvješćivanja o aktivnostima članica, između dva susreta obrađena je i stručna tema „Gašenje skladišno - proizvodno - prodajnog centra EL-GRAD na Škurinjama“. Predavač ove teme bio je gospodin Boris Kauzlarić, pripadnik JVP-a Rijeka i član DVD-a Zlobin.

Svim nazočnima obratio se gradonačelnik Grada Bakra, gospodin Tomislav Klarić te se zahvalio vatrogascima Grada Bakra na svakoj pomoći i

suradnji. Skupu se obratio i gospodin Vlado Boban, načelnik općine Velika te se lijepim riječima zahvalio svim vatrogascima. Ujedno je iskoristio priliku da svih pozove na manifestaciju „Najduži stol u Hrvata“ koji se tradicionalno održava krajem svibnja u Velikoj.

Na kraju sjednice dogovoren je termin jesenskog sportskog susreta svih članica Koordinacije koja će, također, biti održana u Bakru. ♦

Skupština povijesnih postrojbi hrvatske vojske u Bakru

Predstavnici dvadesetak povijesnih postrojbi hrvatske vojske 17. ožujka 2018. godine u Bakru su zapalili svijeće i položili vijence na spomenik braniteljima Domovinskoga rata, nakon čega je održana skupština u Domu kulture „Matija Mažić“.

Stotinjak pripadnika povijesnih postrojbi hrvatske vojske, raspoređenih u dvadesetak postrojbi, okupilo se u Bakru. Zajedno s predstavnicima Grada Bakra, u „koloni sjećanja“, okupljeni su krenuli prema spomeniku braniteljima Domovinskoga rata gdje su položeni vijenci i zapaljene svijeće. Vijenci su položeni uoči skupštine Saveza povijesnih postrojbi hrvatske vojske, koja se održala u bakarskom Domu kulture „Matija Mažić“. Tom su prilikom u Savez primljene i četiri nove postrojbe: Povijesna postrojba 10. satnije Ivanić Grada, Gradska straža Požega, Povijesna postrojba Društva Poljičana Sv. Jure Priko i Žumberački uskoci.

„Imamo postrojbe u Dubrovniku, Osijeku, Čakovcu, Varaždinu, Križevcima, Bjelovaru... Sve postrojbe koje

su danas ovdje prisutne stalni su gosti u Bakru svake godine povodom obilježavanja Dana grada”, rekao je predsjednik Saveza povijesnih postrojbi hrvatske vojske Mladen Obadić, zahvalivši domaćinima, Gradu Bakru i Bakarskoj gradskoj straži.

Skupština se svake godine održava u drugom gradu, a čast da budu domaćini ove je godine zaslužen pripala upravo Gradskoj straži Bakar.

„Danas nam je posebna čast što se u gradu Bakru održava skupština povijesnih postrojbi hrvatske vojske. Izbrali su nas kao domaćine, jer smo u proteklih 10 godina, koliko djelujemo, pokazali da smo ozbiljna postrojba”, rekao je Nikola Bunjevčević iz Gradske straže Bakar.

Gradska straža Bakar osnovana je 2008. godine i broji dvadesetak članova koji burnu bakarsku povijest i dugu tradiciju promoviraju diljem Hrvatske, ali i svijeta.

„Kad smo osnivali Bakarsku gradsku stražu nismo ni slutili koliku će to promociju donijeti gradu Bakru. Malim smo koracima povijest našeg grada proširili izvan granica naše županije i to nam čini čast i ponos. Kad vidim pripadnike povijesnih postrojbi hrvatske vojske srce mi brže zakuca”, rekao je bakarski gradonačelnik Tomislav Klarić, pozivajući okupljene da se u srpnju vrate u grad i sudjeluju u jedinstvenoj bakarskoj Pomorskoj bitci. ♦

KATEDRA ČAKAVSKOG SABORA „BAKARSKOGA KRAJA“

Sudjelovanje na manifestaciji GASTROFLORA u Garešnici

Tekst: Ružica Cipro Dragičević

Katedra i svi sudionici programa predstavljanja Bakarskoga kraja, u subotu 05. svibnja 2018. god. u Garešnici, mogu s ponosom potvrditi da je ovaj, četvrti susret u Bijeloj Moslavini, a u okviru ostvarenja Kate-drinog projekta ČA KAJ ŠTO potvrdio i produbio suradnju i mogućnost regionalnog povezivanja s Mosla-vačkim krajem i Gradom Garešnicom u zajedničkom prepoznavanju tradicije i baštine i povezivanju kroz kulturno umjetničke i gospodarske programe.

Katedra je, u sklopu projekta „Primorci u Bijeloj Moslavini“ 25. studenog 2017., bila gost Turističke zajednice Garešnica i tom je prigodom pozvana na sudjelovanje na tradicionalnoj manifestaciji GASTROFLORA, na kojoj se predstavljaju OPG-ovi Moslavine i suradnici širom Hrvatske, tradicijski gastro stolovi poput Šibenskog i Biogradskog stola, a ujedno se održava i sajam cvijeća i cvjetnih aranžmana te umjetničkih instalacija na otvorenom.

Primorski stol Bakarskoga kraja pripremala su vrlo spretno i organizirano te, uz neizostavnu zabavu i veselje, predstavile članice Udruge Bakarska žena iz Bakra.

Frigane srdele, palenta s incunima, pašta „polevena“ sa slanom ribom, domaći sir OPG Dario Benić iz Plosne, bakarski baškoti i još mnoge naše delicije ponuđene su Garešćanima i svim gostima sudionicima Gastroflore. Zamirisala je Garešnica tipično

primorskim gastronomskim guštima stoga ne moramo naglašavati da se upravo naš stol prvi ispraznio.

Predstavljanje našega kraja na Gastroflori oplemenili su i obogatili, svojim već prepoznatljivim stilom, članovi grupe Bakarska gospoda i kapitani, predstavivši se u tradicionalnoj gradskoj odjeći pomoraca i njihovih žena, kojom ističemo tradiciju pomorstva Grada Bakra koja je i danas prepoznatljivi način života.

Muška klapa Reful i muška klapa Škrljevo predstavili su nas u kulturno-glazbenom programu. Klapsko pjevanje naša je prepoznatljivost koju ove dvije klape njeguju već dugi niz godina te dostojanstveno promoviraju svoj kraj. Gradu Garešnici, rodnom gradu Ive Robića, na oduševljenje posjetitelja, muška klapa Reful podarila je Robićevu pjesmu Serenada Opatiji. Nadahnuto i s puno ljubavi, Ivana Sablić, Josip Braco Vidas i Gordana Kovačević predstavili su naš kraj ča-

kavskim stihovima i prigodnim obraćanjem na čakavštini. Gordana Kovačević svojim glumačkim umijećem oduševila je posjetitelje manifestacije komičnim kraćim monologom na čakavštini iz nama svima drage komične predstave „Ženidba po rukavice“. Likovni umjetnici Bakarskoga kraja, Verica Malnar i Anton Hriberšek iz Kukuljanova izložili su svoje umjetničke radove kako bi i bakarski kraj dao svoj doprinos ovogodišnjoj manifestaciji u Garešnici. Verica Malnar za ovu je prigodu izložila svoje slike cvjetnih motiva slikane akvarel tehnikom. Anton Hriberšek predstavio se svojim radovima kovani bakar – grbovi u kovanom bakru. Na našem su paviljonu posjetitelji Gastroflore rado boravili, zadivljeni radovima naših umjetnika, ali i zbog fotografija našeg kraja koje su otkrivale posjetiteljima zanimljivosti i ljepote Bakarskoga zaljeva i pričale priču o tradiciji i proizvodnji vina na terasama Takala.

BAKARSKE UDRUGE

Ponovni susret i druženje, uz hrvatske regionalne stolove i jedan gastro stol iz Mađarske, svima je proteklo u srdačnom i prijateljskom ozračju.

Bogat kulturno glazbeni program domaćina i gostiju kao i umjetničke instalacije cvjetnih motiva postavljene u parku, centralnom mjestu događanja manifestacije, doprinijele su da cijela manifestacija proteče u iznimno veseloj, srdačnoj i svečanoj atmosferi.

Predstavljanje i sudjelovanje u programu Gastroflore u Garešnici zaokružili smo na najljepši mogući način. Prirodno, u okviru predstavljanja naših posebnosti, predstavili smo naš jedinstveni bakarski proizvod, pjenušac Stara bakarska vodica.

Gospodin Marušić, u ime KDU Praputnjak i Poljoprivredne zadruge "Dolčina", motivirano je ispričao priču o tradiciji uzgoja loze i proizvodnje čuvenog pjenušca, nakon čega je uslijedilo otvaranje pjenušca i nazdravljanje s domaćinima.

Ostvarenje susreta, u zajedništvu prepoznavanja i regionalnog povezivanja s Bjelovarsko – bilogorskom županijom, tj. Bijelom Moslavinom, Gradom Garešnicom, omogućili su i poduprli Grad Bakar i TZ Bakar. Doprinos predstavljanju Primorskog stola bakarskoga kraja dala je i

Taverna Vidikovac koja je donirala sve potrebne namirnice za jela koja su spravljena na manifestaciji u Garešnici. Pomorski radio Bakar omogućio je Katedri oglašavanje i medijsku potporu ovog predstavljanja.

Veselimo se ponovnom susretu s prijateljima i suradnicima iz Bijeleske Moslavine koji su najavili mogućnost sudjelovanja na Margaretinom sajmu na kojem bi se predstavili obrtnici i OPG-ovi Garešničkoga kraja. ♦

KK ŠKRLJEVO

CIBONA se namučila protiv Škrljeva

Tekst: Alen Miculinić

U playoffu Hrvatskog prvenstva naši su košarkaši dobili Cibonu te je prva utakmica u Zagrebu, nakon izjednačenog prvog poluvremena, ipak otišla na stranu Cibone koja je svojim iskustvom prelomila utakmicu u drugom poluvremenu.

Ipak, prava košarkaška fešta dogodila se na Mavrincima par dana poslije kad je Cibona došla i očekivala lagani prolaz sa 2:0 u sljedeću rundu. Međutim, Škrljevo je odigralo jednu od najboljih utakmica sezone, vodilo cijelu utakmicu i u napetoj završnici u kojoj je Cibona imala zadnji napad pobijedilo rezultatom 62:61! Pred gotovo 700 gledatelja, Škrljevo je napravilo vrhunsku senzaciju, pala je velika Cibona te je serija produžena u treću utakmicu koja se igrala u Zagrebu. Tih dana zaista je bilo ugodno biti igrač, član Kluba ili navijač. Mediji su se raspisali o Škrljevu, Bakru, igračima i malom Klubu koji je srušio Cibonu i prisilio ju na treću utakmicu. U Zagrebu, koji je pohodilo gotovo 40 navijača Škrljeva, izostala je senzacija. Škrljevo se dobro držalo do poluvremena da bi Cibona ponovno u trećoj četvrtini odmakla i riješila utakmicu. Nedostajalo je snage i širine da bi se u samo tri dana dva puta pobijedilo Cibonu, ali i ovo je, nakon 6. mjesta u prvenstvu, veliki uspjeh i potvrda dobrog rada i smjera kojeg ima KK Škrljevo. Velike čestitke igračima, treneru Rajkoviću, pomoćnicima Ščekiću i Šarčeviću, kao i kondicijskom treneru Malovcu i fizioterapeutu Bakarčiću koji su izvukli maksimum od ekipe koja je najugodnije iznenađenje Hrvatske lige. Zajedno s navijačima proslavljena je uspješna sezona, odlična liga. Kup i sami playoff bili su mjesta veselja za igrače, trenere i navijače Škrljeva koji s nestrpljenjem čekaju narednu sezonu. ♦

KDU PRAPUTNJAK

Proslava 20 godina djelovanja Kulturno-društvene udruge „Praputnjak“

Kulturno-društvena udruga „Praputnjak“ ovog je ožujka proslavila 20 godina od osnivanja udruge. Slavljeničku proslavu organizirali su u Domu kulture Praputnjak, čiji mještani ove godine slave 40 godina od njegovog otvaranja.

Dom kulture je svih ovih godina bio kulturno, zabavno i društveno središte Praputnjaraca te je svakako imao veliku ulogu u razvijanju mjesta, kao i osnivanju i djelovanju raznih udruga koje su svoj rad često prezentirale u njegovim prostorijama. KDU „Praputnjak“ od svog je osnutka 1998. godine smještena u prostorijama Doma kulture koje im je dodijelio Grad Bakar kako bi mogli aktivno djelovati sukladno svom programu. Uređenjem Doma, boćališta i sufinanciranjem raznih projekata, svih ovih godina, Grad Bakar podupire Udrugu u njenom radu.

Na samoj proslavi, uzvanici i gosti prisustvovali su prigodnom programu tijekom kojeg su im se obratili prvi predsjednik KDU-a „Praputnjak“ Tomislav Vičević i tadašnji predsjednik Zvonimir Marušić prenoseći svim prisutnima informacije, kronološki prikaz o dosadašnjim predsjednicima udruge (Tomislav Vičević, Željko Burić, Marin Štiglić, Ivan Mičetić, Marijan Burić, Zvonimir Marušić), članovima, događajima koje je udruga organizirala, projektu obnove vinograda Takala, izdavačkoj djelatnosti te o samom početku izgradnje Doma i njegovom djelovanju kroz povijest pa sve do danas. Veliki doprinos izgradnji Doma kulture dali su mještani koji su, osim izgradnje, svih ovih godina u njega utkali život organiziranjem raznih kulturnih događanja, predavanja, plesnjaka, maškaranih zabava, proslava blagdana, koncerata, izložbi i sl. Dom kulture je „žila kucavica“ svakog mjesta koji može zaživjeti jedino slogom i brigom svojih udruga i mještana, radi kojih i postoji. Na Praputnjaku se posljednjih dvadesetak godina o kulturnim i društvenim događanjima uz ostale aktivne udruge brine i KDU-u „Praputnjak“ čiji su članovi dali velik doprinos na ostvarenju hvalevrijednog projekta

obnove praputnjarskih Takala i proizvodnji pjenušca „Stare bakarske vodice“ po kojoj je naš kraj bio poznat i izvan granica Lijepe naše i to još u vrijeme vladavine carice Marije Terezije. Kulturno-umjetnička udruga „Praputnjak“ je, između ostalog, svih ovih godina bila organizator mnogih umjetničkih izložbi poznatih umjetnika te prezentacije prvog pjenušca „Stara bakarska vodica“, dobivenog

grupe autora; „Božja poruka za naše vrijeme“ i „Stari zavjet, vrelo vjere i kulture“; autora dr. Ivana Šporčića te „Praputnjak i Vinodolski zakon“ autora Vjeka Mičetića.

Tijekom proslave, tadašnji predsjednik Udruge, Zvonimir Marušić u svom je govoru podsjetio članove, ali i sve prisutne na mnoge lijepe trenutke, edukativne izlete, druženja, ali i vrijedne projekte koje su zajedno

od grožđa s obnovljenih praputnjarskih Takala. Članovi Udruge organizirali su i brojne koncerte u crkvi sv. Josipa, a sudjelovali su i u organizaciji prijenosa posmrtnih ostataka dr. Martina Štiglića i Franje Resmana, dvaju praputnjarskih župnika koji su premješteni sa zagrebačkog groblja Mirogoj natrag u svoj dom – crkvu sv. Josipa u Praputnjaku. Hvalevrijedna je i izdavačka djelatnost Udruge koja uključuje osam knjiga sljedećih naslova: „Vinogradarstvo“ i „Vinogradarstvo dopuna“ autora Tomislava Vičevića; „Praputnjak hrvatsko primorsko selo - Ognjišće i obitelj kao izvor povijesti na zapadu“ autora dr. Ante Zakarije; „Dnevnik Mladena Lokera“, autorice prof. Jasne Ledić; „Praputnjak – Zbornik radova broj 2“ djelo

ostvarili. Prilikom proslave gosti su u veseloj slavljeničkoj atmosferi mogli razgledati i izložbu o projektu obnove praputnjarskih vinograda Takala i upoznati se s njegovom daljnjom realizacijom.

Ovom proslavom obilježeno je prvih dvadeset godina djelovanja Udruge, čiji članovi vrijedno nastavljaju s radom na raznolikim projektima, prezentacijom bogatstva Praputnjaka, čuvanju baštine za buduće generacije te organizacijom raznih kulturnih i društvenih događanja koja mještane Praputnjaka, ali i njihove sumještane dovode u Praputnjak. ♦

Nova predstava KUD-a „Primorka“ i nagrada Gordani Kovačević za najbolju amatersku glumicu PGŽ-a

Kulturno-umjetničko društvo „Primorka“ Krasica publici se predstavilo svojom novom predstavom, crno-humornom komedijom „Ručni rad“. Premijeri, održanoj 27. travnja u Domu kulture Praputnjak, prisustvovali su brojni uzvanici i posjetitelji koji su uživali u humorističnoj, ali i životnoj predstavi kojom se željelo skrenuti pozornost na problem nasilja u obitelji.

Glavne akterice predstave tri su amaterske glumice, Gordana Kovačević, Karmen Mlacović i Elizabeta Striebl u ulogama gospođice Pasić (Svetice), udovice i Tončice. Upravo ove tri žene, u međusobnom razgovoru o raznim temama, hvaljenjem, jadikovanjem... o muškarcima, priči o brutalnom ubojstvu koje je počinila jedna od njih nakon dugogodišnjeg zlostavljanja, ali i ostalim tekućim životnim problemima, otkrivaju nam kako su žene često, dugo vremena, kadre zataškivati negativne stvari i događaje poput nasilja u svojoj obitelji, misleći da čine dobro, „gurajući problem pod tepih“, no to zapravo i nije tako.

Predstavom „Ručni rad“, glumice s redateljicom Alisom Debelić, koja je ujedno i adaptirala originalni tekst Jean – Claude Danauda, potaknule su publiku na razmišljanje o nasilju u obitelji te propitivanje stavova o takvim negativnim pothvatima i pravovremenoj reakciji onih koji svjedoče takvim događajima. Svojom izvrsnom glumom i izvedbom, ostavile su dojam na posjetitelje koji su s predstave otišli zadovoljni, nasmijani, ali i s razmišljanjima o važnoj pouci i problemu kojeg su glumice vjerno prikazale, vješto prenoseći emocije straha, ljubavi, sažaljenja, tuge, veselja, nerazumijevanja i boli. Uz glumice i redateljicu, predstavi je uvelike doprinijela tehnička ekipa u kojoj su se za originalnu glazbu pobrinuli Žlice i Gitara, za kostimografiju Vlasta Paravić dok je glumicama šaptala Blaženka Njegovan, za rasvjetu i zvuk pobrinuo se Zdravko Žarić, a grafički dizajn plakata uradila je Marina Ljubanović.

Projekt je sufinancirao Grad Bakar koji KUD „Primorku“ uvijek podupire u ostvarenju njihova rada.

Glumicama, redateljici i cijeloj tehničkoj ekipi sa svih strana upućene su brojne pohvale. Posebno priznanje za ulogu gospođice Pasić, dobila je glumica Gordana Kovačević na Smotri amaterskog kazališta Primorsko-goranske županije na kojoj joj je, uz glumicu Damirku Vuković, dodijeljena prestižna nagrada za najbolju amatersku glumicu u našoj županiji. Gordana Kovačević se amaterskom glumom bavi 37 godina tijekom kojih je za svoj rad i izvrsnu glumu dobila mnoga priznanja. Na državnoj razini glumica je

dobila prestižnu Nagradu za najbolju glumicu koja joj je dodijeljena na 44. festivalu kazališnih amatera Hrvatske održanom na otoku Visu 2004. godine. Primorsko-goranska županija joj je, za uspješan rad u kazališnom amaterstvu, dodijelila Županijsku nagradu za kulturno stvaralaštvo i Županijsko priznanje najuspješnijem prosvjetnom djelatniku. Grad Bakar je 2005. godine amaterskoj glumici dodijelio Godišnju nagradu Grada Bakra, a 2009. godine Godišnja nagrada Grada Bakra dodijeljena je dramsko-lutkarskoj grupi Osnovne škole Bakar i mentorici Gordani Kovačević, koji svojim uspješnim predstavama promoviraju školu i Grad. Uz spomenuta priznanja vrijedno je spomenuti i zvanje dramskog pedagoga koje je Gordana Kovačević stekla dugogodišnjim uspješnim radom s djecom i mladima. Uz sve nagrade i pohvale, hvalevrijedna je ljubav prema glumi i kazalištu koju prenosi na brojne generacije svojih učenika, ali i ljude koji dotiču njen život. „Na daskama koje život znače“, nagrađena glumica i njezine kolegice i kolege iz KUD-a „Primorka“ svojim originalnim predstavama prenose publici vrijedne emocije i poruke oživljavajući životne situacije, ali i događaje iz našeg kraja, nerijetko glumeći i na čakavskom narječju. ♦

KUU SKLAD

Bakar u gostima: Omišalj

Tekst: Dunja Vladislović

U subotu, 21. travnja 2018., inicijativa bakarskih udruga gostovala je u Omišlju s programom „Bakar u gostima“. Početkom ove godine, KUU „Sklad“ je s dvije svoje sekcije (Mješoviti zbor i Sekcija za vizualne umjetnosti) pokrenuo inicijativu umrežavanja udruga s područja Grada Bakra na zajedničkom projektu: „Bakar u gostima“ te je s udrugama „Bakarska žena“, „Katedra čakavskog sabora Bakarskoga kraja“ i „Udrugom umirovljenika: Bakarska gospoda“ složio program u formi mozaika koji prezentira bakarsku tradiciju, ali i današnjicu.

Bakar su u goste prvi pozvali Omišljani! Važan dio projekta je i priprema programa koja je krenula kroz niz telefonskih dogovora i susreta s domaćinom, na kojima smo zajednički složili bogat mozaik točaka koje tvore program kojim će se prezentirati Bakrani, ali i domaćin, Omišalj. Udruge su se dobro upoznale, razmijenile iskustva i dobru praksu te otvorile novi prostor za buduću suradnju. Program su u subotu otvorili vizualni umjetnici u galerijsko-muzejskom prostoru Lapidarij u Omišlju izložbom radova svojih članova na kojoj su posjetiteljima prezentirali Bakar kakvim ga vide fotografi, slikari, grafički dizajneri, keramičari, kipari. Bakrani su uživali u šetnji Omišljem koji je, okupan proljetnim suncem, zasjao u najboljem svjetlu.

Program se nastavio u Društvenom centru Kijac gdje se Bakar predstavio kroz pjesmu, čakavsku poeziju i gastronomiju.

Mješoviti zbor Sklad i KUD Ive Jurjević otpjevali su splet tradicionalnih i modernih domaćih pjesama, a u drugom bloku američke i afričke duhovne skladbe te popularne songove iz mjuzikla, opera i filmova.

Ivana Sablić i Josip Braco Vidas, članovi Katedre Čakavskog sabora „Bakarskoga kraja“ odabranim recitacijama prezentirali su specifičnu čakavštinu Bakra i Hreljina, prenoseći nam ljubav prema zavičaju i domaćoj besedi, ali i poziv da aktivno uključimo čakavštinu u svakodnevni govor i nikada je ne zaboravimo.

Članovi Bakarske gospode, na kraju programa, zahvalili su domaćinu, Općini Omišalj i KUD-u Ive Jurjević na pozivu i srdačnom prijemu. Za uspomenu, Bakrani su Omišljanima poklonili monografiju koju je Sklad objavio povodom 125. godišnjice te zbirku notnih zapisa „Pjevaj skladno Sklade“ povodom 140. godišnjice.

Bakarska žena ponudila je svim posjetiteljima i sudionicima bakarske specijalitete: baškot, Bakarsku vodicu, palentu i paštu sa slanom ribom i fritule. Ponudu su obogatili i pjevači KUD-a Ive Jurjevića s vlastitim slanim i slatkim delicijama pa se na bogatom stolu našlo za svakoga ponešto.

Nakon priredbe i okrijepe, uslijedila je zajednička pjesma kojom su Njivice odjekivale do noćnih sati. Uz srdačnu publiku u Kijcu i članove zbora, još jednom smo se podsjetili što je pravi zborni duh.

U dobrom raspoloženju, s planovima za daljnju suradnju, ne samo zborova, nego svih udruga s područja Omišlja i Bakra, razišli smo se noseći divne uspomene i dogovor o ponovnom susretu na eko-smotri zborova koji Sklad organizira u rujnu.

Za program „Bakar u gostima“ zainteresirano je još nekoliko općina i gradova u PGŽ, a Bakrani s veseljem očekuju pozive, ali već sada pozivaju sve domaćine u goste krajem godine u Bakar, gdje će se svi po istom modelu predstaviti Bakranima. ♦

Ekološka akcija čišćenja podmorja

Tekst: Ivan Šamanić

U Bakru je, 2. lipnja, Sportsko pomorsko društvo „Luben“ Bakar, a pod pokroviteljstvom Grada Bakra, organiziralo tradicionalno čišćenje podmorja uz bakarsku rivu na potezu od Gradskog perila do podvodnog tunela na istoku.

Ispred prostorija „Lubena“, po lijepom sunčanom vremenu, okupilo se 130 sudionika, članovi „Lubena“, učenici Pomorske škole, članovi DVD-a Bakar, učenici Prirodoslovne grafičke škole Rijeka, među njima 36 ronionica te ostalih građana.

Među sudionicima akcije bili su i najmlađi, djeca Društva Naša djeca Bakar i to njih 18 u pratnji voditeljica Maje Pavletić, Elde Juričić i Suzane Šarić, koji su podržali akciju čišćenja pomorja, uređujući okoliš i sadeći primorsko raslinje ispred prostorija „Lubena“.

Pozivu se odazvalo i 17 barki na vesla i nekoliko većih brodice s posadom, koje su prevozile ronionice i sakupljale izvađeni otpad, a eko volentari su ga na rivi odlagali u postavljene baje.

Ronionci su izvadili na stotine staklenih i plastičnih boca, starog željeza, odbačenih automobilskih guma, stolica, ležaljki, limenki, konopa, nekoliko raspadnutih vrša i ostalog smeća.

Brojna ekipa odradila je velik posao i izvadila iz mora odbačen otpad kojemu nije mjesto na dnu mora te njime napunila dvije baje.

U ovogodišnjoj akciji sudjelovali su SPD „Luben“ Bakar, KPA „INA Kostrena“ Kostrena, KPA „3. Maj“ Rijeka, KPA „Adria“ Kraljevica, Društvo Naša djeca Bakar, RK Karlovac i DVD Bakar.

Ovogodišnju akciju čišćenja podmorja, predsjednik „Lubena“ ing. Martin Pavletić ocijenio je veoma uspješnom u kojoj su brojni sudionici još jednom pokazali brigu za more koje nas okružuje i od kojeg živimo.

Na kraju akcije, uz skroman domjenak i zajedničko druženje, domaćin je uručio zahvalnice svim sudionicima akcije i zahvalio se na odazivu. ♦

MEĐUŽUPNI ZBOR TRISAGION

Zbor Trisagion proslavio 10. obljetnicu postojanja

Na svetkovinu Presvetog Trojstva, u crkvi Presvetog Srca Isusova, 27. svibnja 2018. godine, međuzupni zbor „Trisagion“ svečanim je koncertom obilježio desetu godišnjicu postojanja i djelovanja na Bakarskom području. Zbor je osnovan povodom obilježavanja 50. godišnjice misništva pokojnog vlč. Franca Šiška, tadašnjeg župnika Hreljina i Zlobina da animira značajnija misna slavlja u župama Bakarskog dekanata. Zbor vodi glazbenik Jadran Matešić, a orguljaš je Anđelko Dujmić. Zbor broji dvadeset članova s područja Hreljina, Praputnjaka, Škrljeva, Kukuljanova, Crikvenice i Kostrene, a dio je udruge Euterpa u kojoj postoje još i kreativne radionice i glazbena škola za djecu. Koncert su uzveličali gosti, tamburaški orkestar iz Grižana „Antun Barac“ kojeg vodi maestro Vladimir Pergjun. Zbor „Trisagion“ sudjelovat će na međunarodnoj smotri zborova u Zagrebu 01. srpnja 2018. godine. Želimo im još mnogo uspješnih koncerata poput ovoga i sve najbolje u daljnjem radu. ♦

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA DOLČINA

Osamdeset ruku, jedan zajednički cilj

Tekst: Ivona Miloš

U prvom vikendu mjeseca travnja, već sedmu godinu za redom, održala se tradicionalna radionica obnove praputnjarskih prezida – Takala, koje Poljoprivredna zadruga Dolčina provodi u suradnji s Udrugom 4 grada Dragodid.

Iznimno lijepi, proljetni sunčani dani pratili su ovogodišnje radove – obnovu gromača netom očišćenih prezida u istočnom djelu vinograda Takala. Obnova se odvijala na četiri lokacije koje su podrazumijevale sanaciju gromača visine i preko tri metra. Znanje i vještina zidanja, kao i timski rad, bili su ključni preduvjeti za rješavanje ovog izazova.

Osim lokalnih volontera i članova udruge Dragodid, ove godine u radu su nam pomogli i sudionici iz Kraljevice, Crikvenice, Bakarca, Hreljina, Drage, Rijeke, Zagreba pa čak i četvorica Istrijana. Sveukupno, u dva dana, u Takalama je zidalo 80 vrijednih ruku. Dodamo li na to onih dvadesetak duša koje su navratile s riječima podrške, možemo ponosno reći da je

ovo svakako bila najposjećenija i posebno produktivna radionica u svih sedam godina.

Kao uvijek, mudrosti o vještini zidanja u suho i tehnikama gradnje gromača nije manjkalo, no nije manjkalo ni dobrog društva i smijeha. Isto kao ni večernjih nadmetanja u balotama s članovima udruge Dragodid na finom pijesku praputnjarskoga joga.

Kao i ranijih godina, u organizaciju radionice uključile su se praputnjarske udruge: Praputnjak - kulturni krajolik kao suorganizator i Udruga umirovljenika koja je zajedno s našim kocom Brankom svim sudionicima pripremila zasluženu završnu feštu. Članovi Kulturno-društvene udruge Praputnjak, osim u sudjelovanju u radionici, pomagali su i u sadnji stotnjak sadnica vinove loze na obnovljenim prezidama.

Do skorog ponovnog druženja, zahvala svim našim gostima koji su prepoznali vrijednost našeg kulturnog krajolika i zdušno radili na njegovoj obnovi. Projekt je ostvaren i provodi se uz financijsku pomoć Grada Bakra i Primorsko-goranske županije. ♦

UDRUGA BAKARSKA ŽENA

Dan narcisa

Tekst: Klaudija Forempoher

Udruga žena operiranih dojki „Nada“ Rijeka svake godine obilježava Dan narcisa. Ove godine obilježen je 24. ožujka.

Udruga Bakarska žena pridružila se i podržala navedenu akciju, koja je humanitarnog i volonterskog karaktera, prodajom narcisa, a novac koji je prikupljen namijenjen je radu udruge Nada i medicinskom fakultetu u Rijeci. Prodano je 1000 cvjetova. ♦

UDRUGA AJKULE

Specijalna jedinica policije „Ajkule“ obilježila 27. godišnjicu osnutka

Svečanim protokolom pripadnici Specijalne jedinice „Ajkula“, 06. travnja 2018. godine, obilježili su 27. godišnjicu osnivanja postrojbe Specijalne jedinice policije „Ajkula“ i dan Udruge specijalne policije iz Domovinskog rata „Ajkula“.

U sklopu obilježavanja položeni su cvjetni aranžmani i zapaljene svijeće na spomen obilježju poginulim policijskim službenicima PU primorsko-goranske na spomen zidu u sjedištu Policijske uprave primorsko-goranske, te je odana počast stradalim pripadnicima ove postrojbe i svim ostalim braniteljima u Aleji hrvatskih branitelja na Centralnom gradskom groblju na Drenovi u Rijeci.

Uz predstavnike Udruge, odavanju počasti pridružili su se brojni uzvanici: izaslanik Ureda predsjednice RH Ante Deur, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, saborski zastupnik i gradonačelnik Grada Bakra Tomislav Klarić, predsjednik županijske skupštine Primorsko-goranske županije Erik Fabijanić, predstavnici policijske uprave Primorsko-goranske županije na čelu s načelnikom Tomislavom Dizdarom, predstavnici udruga proizašlih iz Domovinskog rata, roditelji i članovi stradalih specijalaca u Domovinskom ratu, predstavnici IPE te prijatelji i ostali građani. Prigodom obilježavanja godišnjice služena je sv. misa u crkvi sv. Franje Asiškog u Kukuljanovu, koju je predvodio vlč. Pavao Mokri, kapelan policijske kapelanije sv. Vid. Nakon svečane svete mise, Udruga „Ajkula“ položila je vijence i zapalila svijeće na spomeniku u bazi specijalne postrojbe na Kukuljanovu te je odana počast svim poginulim i umrlim pripadnicima „Ajkula“. Nastavak druženja održao se u Domu na Platku.

Specijalna jedinica „Ajkule“ prva je organizirana postrojba s područja Primorsko-goranske županije koja se uključila u Domovinski rat i to pod zapovjedništvom zapovjednika Marina Jakominića koji je poginuo 29. kolovoza 1992. godine. Prvo postrojavanje postrojbe bilo je 8. travnja 1991. godine na području Vinodolske općine. Tijekom Domovinskog rata pripadnici postrojbe sudjelovali su u svim vojnim operacijama diljem Republike Hrvatske u kojima je 50-ak pripadnika lakše, 12 teže ranjeno, a poginula su osmorica pripadnika. ♦

UDRUGA BAKARSKA ŽENA - IZLOŽBA

Šešir glavu čuva

Tekst:
Klaudija Forempoher

U organizaciji udruge „Bakarska žena“ i jednog od najstarijih zagrebačkih obrta „CAHUN“, simbol Grada Zagreba, postavljena je izložba pod nazivom „Šešir glavu čuva“ u crkvi sv. Margarete u Bakru.

Od davne 1935. godine obitelj gđe Mirjane Cahun bavi se ručnom izradom šešira i kapa od svih vrsta materijala. Izložba je otvorena 12.05.2018. godine i mogla se razgledati do 19.05.2018. godine u popodnevnom satima od 18 do 20 sati. U glazbenom dijelu programa pridružile su se KUU „Lanterna“ iz Kraljevice i ženska klapa „Vongola“ iz Rijeke. ♦

UDRUGA TEŽAKI I TEŽAKINJE S PRAPUTNJAKA

Krajolik kulture na Praputnjaku - i najmlađi sudjeluju i stvaraju

Tekst:
Marija Radja

Ča j' zavičaj? Ili, što je to zavičaj, što nas čini ne samo stanovnicima, već pripadnicima zajednice uz koju vezujemo svoj identitet? Pa smo tako uvijek najprije Praputnjarci, Bakrani, Primorci... Lokalni je identitet prvi škalin, prva stepenica u stvaranju čovjeka.

Najprije se uči sve što o životu treba znati u kući, u obitelji, pa slijedi učenje na privratu, u dvorištu, na ulici, na livadama, tijekom šetnji uz more. Tako se šire naši svjetovi. Posvuda dijete uči, upija, reklo bi se, nekako najmanje u školi. Jer, škola se mora, a znatiželja, igra i druženje su užitak. Upravo zato, zbog druženja, igre i razvijanja ljubavi prema zavičaju osmišljen je projekt Ča j' zavičaj.

Sve se začelo u srcu Praputnjaka, u agilnoj i aktivnoj praputnjarskoj grupi entuzijasta koja se okupila pod klobukom inicijative Praputnjak - kulturni krajolik. Bez težaka i težakinja ne bi bilo ovoga svijeta, tako da je Udruga, Težakinje i težaki z Praputnjaka, podmetnula svoja leđa i preuzela naslov nositelja i organizatora radionica Ča j' zavičaj. Vrijednost programa Grad Bakar je prepoznao i financijski podržao.

Ovo je područje prebogatoprirodnim i povijesno-kulturnim bogatstvima. Vrijedni ljudi pobrinuli su se da i gospodarski raste i razvija se. Raste i kvaliteta života, ali uzalud bi bilo sve da nema mladosti, djece, novih generacija koje će znati što i kako je bilo prije i hrabro kročiti dalje. Revitalizacija krajolika nemoguća je bez najvažnijih članova društva - djece.

Tako se u prostoru doma na Praputnjaku smjestila zavičajna radionica srijedom: planski osmišljeno druženje, gdje mali i malo veći u igri i različitim aktivnostima, promišljaju i proizvode kreativne ostvarenje povezane s bakarskim krajem, prirodom, narječjem, kulturom. Krajnja je nakana da djeca sama preuzmu dio inicijative, da se osjete

punovrijednim dijelom zajednice, članovima čije se ideje slušaju i uvažavaju, u konačnici, ostvaruju.

Program počiva na mogućnostima i energiji dječjeg svijeta. Uvažavajući vrijednosti osjetljiva razvojnog razdoblja pažljivo organizira djelatnosti s ciljem oslobađanja kreativnih potencijala dječjeg uma i razvijanja sposobnosti rješavanja problema.

Program ima tri temeljne odrednice:

- ◆ dječje osmišljavanje prostora, promišljanje novih mogućnosti stvaranja dječjih tematskih staza, igrališta, predstavljanje i postavljanje igre kao dragocjene komponente ljudskog iskustva, organizirano okretanje uloga u situacije u kojima djeca usmjeravaju odrasle, razvijanje kritičkoga mišljenja
- ◆ dječji pogled u krajolik u kojem odrastaju, razvijanje osjećaja za prostor, upoznavanje zavičaja, razvijanje ekoloških i kulturnih kompetencija
- ◆ osjećaj aktivnog sudjelovanja, društvene uključenosti, uvažavanja, tolerancije, razvitak socijalnih kompetencija

Voditeljica programa je profesorica hrvatskoga jezika i povijesti Marija Rađa, podrška su brojni roditelji, a sudjelovat će i gostujući predavači i voditelji pojedinih, specijaliziranih, kreativnih i poučnih radionica. Suradnja s udrugama, školama, lokalnim organizacijama i pojedincima je poželjna i dobrodošla. ◆

PODRUŽNICA UMIROVLJENIKA BAKAR

Izložba karikatura

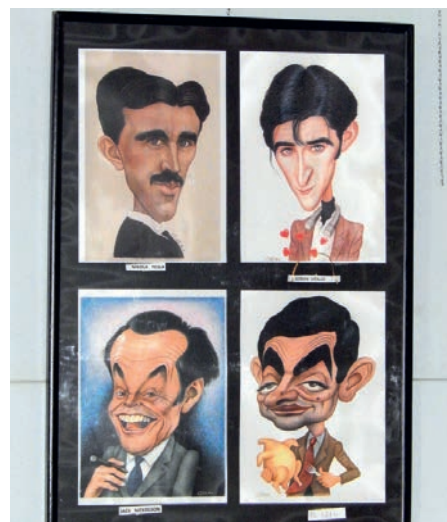
Tekst: Branka Jalšovec

U organizaciji Podružnice umirovljenika Bakar, u crkvi sv. Margarete u Bakru 25. svibnja 2018. godine, svečano je otvorena "Izložba karikatura" autora Miroslava Gerenčere Gere iz Osijeka, samostalnog umjetnika, člana Hrvatskog društva karikaturista, HZSU-a, europske udruge FECO te svjetske organizacije za karikaturu Wittyworld.

Karikaturom se bavi više od tri-deset godina. Specijalnost mu je portretna karikatura. Stalni je suradnik enigmatskih časopisa "Feniks" i "Skandi Feniks" za koji radi naslovnice te povremeno objavljuje u švicarskom "Nebelspalteru". Dugi niz godina surađivao je s Glasom Slavonije. Imao je mnoge samostalne i grupne izložbe u Hrvatskoj. Sudjeluje na gotovo svim festivalima karikature u svijetu. Neki radovi se nalaze u muzejima kao što su Tolentino (Italija), Omiya (Japan), itd. Ove godine slavi 70 godina te nam je jako drago da nam je ustupio svoja djela.

Glazbeni gosti otvorenja bili su KUU Sklad iz Bakra i omiljeni desetogodišnjak, "mali Pavarotti" dobrog glasa, Matej Prpić iz Senja, koji je svojim izvedbama osvojio sve prisutne. Ovim putem zahvaljujem pokrovitelju Gradu Bakru i ekipi umirovljenika na uređenju i dežurstvu. Posebno zahvaljujem Franji Vičić na ideji za organizaciju ove izložbe, budući da je dugogodišnji prijatelj sa Gerom.

Ovom izložbom visoko smo podigli ljestvicu postavljanja izložbe. Bilo je i još će biti velikih događanja koje nas vesele poput ovog te se nadamo da ćemo i dalje biti ovako uspješni. ♦

UDRUGA UMIROVLJENIKA GRADA BAKRA

Sportske igre umirovljenika u Kostreni

Tekst:
Branka Jalšovec

U organizaciji Primorsko-goranske županije, održane su 14. županijske igre umirovljenika u Kostreni.

U igrama je sudjelovalo oko 400 natjecatelja među kojima je bila i naša Udruga umirovljenika grada Bakra. Sudjelovali smo u pikadu, kartama, visećoj kugli, šahu i boćama. Sve naše podružnice umirovljenika, uspješno su osvajale i nizale sportske uspjehe. Svim sudionicima zahvalio se predsjednik Matice umirovljenika PGŽ-a Josip Matković, te ih pozvao na daljnje susrete u Golubinjaku i Platku. ♦

ŠETNJA KROZ POVIJEST 2018

Doba Frankopana

Prošetite s nama kroz povijest slavni Frankopana!

Frankopanski kaštel otvara vrata srednjem vijeku i vama

Divica Margareta vodi vas u šetnju Bakrom i otkriva sve tajne Frankopana

Frankopan café mjesto je za osvježenje i uživanje u romantičnoj atmosferi

Koncert Marka Škugora glazbena je poslastica koja se ne propušta!

23. lipnja od 18 - 24h ♦ Frankopanski kaštel u Bakru

Pokrovitelj:

Frankopani
—9—0—0—9

Organizatori:

Grad Bakar

Turistička zajednica Grada Bakra

Bog daj ljudići,

evo mene opet. Ovi va Bakru su ponemeli, pred ki'vo dan san van pisala i sad opet da neka neč napišen. A ča da van brižna napišen? Tr san van već rekla se ča san misela. A sigurno vas pojida ča je suseda Joža rekla kad san joj jedno dve – tri rekla o onoj prokljetoj Istambulskoj konvencije. Se je zamislela! Sad se ne nacera saki dan na Franića, leh jedanput na šetemanu, a njemu j' i to dosta.

Njećemo već o tomu, aš su si već rekli ča su imeli i oteli, a bome nekemin bi bilo bolje da su mučali, aš niš pametno nisu ni imeli za reć.

Iman van ja prijateljicu Božicu na Krasice. Skupa smo hodile va školu Bakar i nismo se videle čuda let. Utaknule smo se ki'vo dan na rečkoj place. Ja san šla kupit malo jagodic da onemin svojemin nesnagamin storin bobić pekmeza, a moja Božica je kupovala merlin i radić. Majkooooo, komać smo se poznale, a onda smo šle do Korza na kafe da se malo počakulamo, ča j' novoga i se tako. Božica ima dve hćeri i silno ih je nafalila, da kako su dobre i vredne i lipe. Mislin si ja, pa ću se i ja malo pofalit z onemin mojemin doma kad se ona već tako silno fali, tr nisu ni moji za hitit. I se tako se nas dve falimo kako nan je se lipo i krasno kod va onoj talijanskoj sapunjače Čarolije. Popile smo kafe pa smo naručile neka nan donesu i dva pelinkovca, aš da je to dobro za cirkulaciju. Silno smo se načakulale pa smo nekoga lipoga mladoga konobara poslale da nan donese još dva mića pelinkovca (ov put aš je dobar i za želudac) i onda je krenula štorija, pa san doznala da Božičine divojki i nisu baš takovi garofulići kod ča su bile dok smo pile makjato, a i muž joj je već šest meseci doma, aš da mu se baš ne da poč više na brod i se tako pomalo. I onda mene Božica divani ako san čula da su se va bakarskoj luke skrcale nekakove bele kački. Najprvo su bile dve – tri, a potle i deset komadi. Majkooo, pa kako od dve – tri su došle na deset, pa ni valda da se to blago tako brzo koti. Još mi je špjegala da su to beli pitoni, a oni čuda veli narastu, a na Krasice da su već dve maški nestale i da su ih sigurno oni pojili. Mislin si ja malo kako su te kački tako brzo došle z Bakra na Krasicu, morda su se ukrcale na vlak skupa z ugljenon pa se skrcale na stacijonu na Škrljeven pa su se preko Dolnjega sela lahko kalale do Jeloke i Krasice. Ma videla san ja neč na teveju da divane za kački, ma nisan jako abadala. Komać san čekala

doć doma da susedi Joži rečen novosti, a čudo je da ona to ni znala. Božica i ja smo zapisale broji od telefoni da se malo čujemo pa ćemo još ki put poč na kafe (i pelinić za cirkulaciju). Lipo smo se pozdravile i saka je krenula na svoju bandu, Božica na bus, a ja pomalo prema željezničkomu stacijonu aš san šla z vlakon doma. Trebala san poč z onen na polne doma, ma kako san se fanj zabavila z Božicun komać san dospela na onoga na uru i pol. Taj dan smo za obed imeli jaja i hrenovki, aš za drugo ni bilo vremena, a i jagodice su mi se bile na pol speštale, jušto za pekmez.

Drugi dan, kad je Joža došla na kafe pofalila san joj se z novostimin o kačkamin va Bakru i kako su već pojile i mašku na Krasice i se tako, a ona mene reče da je ona se to već čula i da su te iste kački već pojile i par jarići va Bakru i da se ni ča čudit da su prošle na Krasicu, aš da su sigurno bile lačne. Ni mi bilo pravo! Ta Joža se dozna prvo mene kod da ima radio stanicu doma! Ne more niš proć bez nje. To je morda aš ne more po noći spat pa je zavavek na poneštire i špija. Kako

god bilo, ja se ufan da će neki ćapat te kački dok se ne udomaće pu nas i ne postanu domicilis kačkitis bucaritis.

Kako j' zgrijalo, šla san se malo obanjat na Praputnjarsku plažu. Najprvo me'e bilo malo strah, aš san mislela ako one bakarske kački plivaju ča je njimin doć do ovuda. Ma san brzo pozabila na njih, aš mi je bilo preteple pa san se malo po malo točala i pozabila na kački. Plaža j' bila puna dečine ka su nemela i vreskala kod da je škola finila, a va knjižicah upisane leh petice. Njih nisu pojidale kački. A ni ove moje doma ne pojida niš, škola najmanje. Bila san neki dan na informacijamin. To van je ono kad greste malo va školu videt kako uči ona vaša nesnaga, kakove ocjeni ima i kad mu morate opravdat 25 sati, aš mu se baš ni hodilo ti dani va školu. Onda onoj brižnoj ženske ka mu je razrednica zmišljivaš kade je bil treći sat prošli utorak i zadnja dva sata ov petak, a obe dve znate da je nesnaga pobigla z škole, a vi njoj povedate štorije da je šal na pregled kod okulisti i tako još pet put. Ja ne znan koj je huje od toga divana, njoj ka vas uvjerava da van je mali dobar i da ju saki put pozdravi i da se on, jedini on, va celomu razredu pojida kad dobije jedinicu, ili vamin ka brižnu žensku ka vaše dite trpi z dana va dan i tako već ko leto, lažete va oči. Ljudi moji ča se ti učitelji naslušaju va toj školi bedastoć od nas roditelji, a i od naše dece. Ni ni čudo da moraju počinut preko leta da dojdou na se za drugo školsko leto.

Tuliko od mene za ov put. Kupajte se, sunčajte se, uživajte ovo leto i nemojte pozabit doć va Bakar na Margaretino leto. Va Bure van je celi program, a Divica Margareta će van špjegat neke stvari o Frankopanimin ke još dosad niste čuli.

Vaša Mičica

INFO stranica

GRAD BAKAR

Bakar, Primorje 39
tel.: 455 710
fax: 455 741
web: www.bakar.hr

RADNO VRIJEME:

Ponedjeljak – petak 07,30 – 15,30 sati
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE:
ponedjeljkom i srijedom i petkom
08,00 – 11,00 sati
utorkom i četvrtkom 12,00 – 15,00 sati

URED GRADA

Pročelnica: Maja Šepac Rožić
tel.: 455 745
e-mail: maja.sepac.rozic@bakar.hr
Tajnica gradonačelnika
tel.: 455 742
fax: 455 741
e-mail: gradonacelnik@bakar.hr
Zdravstvo, socijalna skrb, kultura, šport, odgoj i obrazovanje
tel.: 455 743
e-mail: nena.gudac@bakar.hr

Gospodarstvo

tel.: 455 727
e-mail: gospodarstvo@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA PRORAČUN I FINANCIJE

Pročelnica: Ivna Kauzlaric
tel.: 455 722
e-mail: ivna.kauzlaric@bakar.hr
Računovodstvo i financije
tel.: 455 723, 455 724, 455 725
e-mail: financije@bakar.hr

Naplata komunalnih i drugih prihoda

tel.: 455 726
e-mail: financije@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA OPĆE, PRAVNE POSLOVE I LOKALNU SAMOUPRAVU

Pročelnica: Zvonka Marčelja
tel.: 455 733
e-mail: pravnik@bakar.hr
Imovinskopравни poslovi
tel.: 455 728
e-mail: viktor.polic@bakar.hr

Javna nabava

tel.: 455 748
e-mail: davor.vidas@bakar.hr

Pisarnica

tel.: 455 710
e-mail: pisarnica@bakar.hr

UPRAVNI ODJEL ZA URBANIZAM, KOMUNALNI SUSTAV I EKOLOGIJU

Pročelnik: Davor Skočilić
tel.: 455 755
e-mail: davor.skocilic@bakar.hr
Prostorno planiranje i investicije
tel.: 455 752
e-mail: davor.kraljevic@bakar.hr
Investicije i održavanje komunalne infrastrukture
tel.: 455 749
e-mail: aranka.velkovski@bakar.hr
Obračun komunalnih prihoda i investicije
tel.: 455 754
e-mail: tanja.bruketa@bakar.hr
Komunalno redarstvo
tel.: 455 757, 455 759
e-mail: komunalni-redar@bakar.hr

MATIČNI URED BAKAR

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 008
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE:
ponedjeljkom i srijedom 08,00 – 14,00 sati

OPĆINSKI SUD (ZA K.O. KUKULJANOVO – NOVA)

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 735, 455 737, 455 738
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVOĐAČE:
ponedjeljkom, srijedom i četvrtkom 13,00 – 14,00 sati

URED ZA KATASTAR

Primorje 39, Bakar
tel.: 455 739
UREDNO VRIJEME ZA STRANKE BEZ POZIVA I GEODETSKE IZVOĐAČE:
ponedjeljkom i srijedom 13,00 – 14,00 sati

TURISTIČKA ZAJEDNICA GRADA BAKRA

Primorje 39, Bakar
tel./fax: 761 111
e-mail: info@tz-bakar.hr
web: www.tz-bakar.hr

INDUSTRIJSKA ZONA D. O. O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 253 060
fax: 253 061
e-mail: tajnistvo@ind-zone.hr
web: www.ind-zone.hr

GRADSKO KOMUNALNO DRUŠTVO „DOBRA“ D. O. O.

Kukuljanovo 182/2, Kukuljanovo
tel.: 761 144
fax: 761 246
e-mail: komunalno@gkd-dobra.hr
web: www.gkd-dobra.hr

GRADSKA KNJIŽNICA BAKAR

Primorje 45/a, Bakar
tel.: 761 263
fax: 761 527
e-mail: knjiznica@gkbbakar.hr
web: www.gkbbakar.hr

UREDNO VRIJEME

ZA KORISNIKE:
ponedjeljkom i četvrtkom 14,00 – 19,00 sati
utorkom, srijedom i petkom 09,00 – 14,00 sati
2. i 4. subota u mjesecu 09,00 – 13,00 sati

LUČKA KAPETANIJA – ISPOSTAVA BAKAR

Senjska 372/2, Bakar
tel.: 761 214
fax: 761 326

POMORSKI RADIO BAKAR

Nautička 3, Bakar
tel./fax: 761 378

DJEČJI VRTIĆ BAKAR

Lokaj 193a, Bakar
e-mail: djecji.vrtic.bakar@ri.t-com.hr
web: www.vrticbakar.hr
lokacija Bakar, Lokaj 193a:
tel./fax: 761 126

lokacija Hreljin, Hreljin 267a:

tel.: 545 544
fax: 545 608
lokacija Škrljevo, Škrljevo 308b:
tel.: 502 949
fax: 502 940

DJEČJI VRTIĆ „PČELICE“

Škrljevo 112d, Škrljevo
tel./fax: 251 130
e-mail: pcelice1@gmail.com
web: www.vrtic-pcelice.hr

DJEČJI VRTIĆ „BAMBI“

Škrljevo 86, Škrljevo
tel./fax: 503 279
e-mail: vrtic-bambi@ri.t-com.hr
web: www.bambi-vrtic.com

OSNOVNA ŠKOLA BAKAR

Lokaj 196, Bakar
tel.: 761 244
fax: 761 356
e-mail: ured@os-bakar.skole.hr
U sklopu škole djeluju područne škole u Krasici, Kukuljanovu i Škrljevu.

OSNOVNA ŠKOLA „HRELJIN“

Hreljin 217, Hreljin
tel.: 809 501
fax: 809 701
e-mail: os-hreljin@os-hreljin.skole.hr
U sklopu škole djeluju područne škole u Praputnjaku i Zlobinu.

POMORSKA ŠKOLA BAKAR

Nautička 14, Bakar
tel.: 761 211
fax: 761 516
e-mail: info@pomorskaskola.bakar.hr
web: www.pomorskabakar.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. MIRJANA KRSTIĆ ARBANAS

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 195
e-mail: m.krstic.ordop.med@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. ZORAN ADŽIĆ

Hreljin 229b, Hreljin
tel.: 809 222

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. JANJA RADIĆ

Krasica 157, Krasica
Tel.: 766 320
e-mail: janja.radic.ordinacija@ri.t-com.hr

ORDINACIJA OPĆE MEDICINE DR. INA VUKELIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
Tel.: 251 984
e-mail: ord.op.med.vukelic.ina@ri.t-com.hr

PEDIJATRIJSKA ORDINACIJA DR. SANJA RADIĆ TOMLJENVIĆ

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 754
Škrljevo 308b, Škrljevo
tel.: 445 309

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. TOMISLAVA ROŽMANIĆ

Senjska 372/1, Bakar
tel.: 761 123

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. DARKO KUČAN

Hreljin 240a, Hreljin
tel./fax: 809 802

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. ADRIANA TOMLJANOVIĆ VUČKOVIĆ

Hreljin bb, Hreljin
tel.: 809 202

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA DR. SANJA ANĐUKIĆ

Škrljevo 308b, Škrljevo
Tel.: 251 119

LJEKARNA „JADRAN“ BAKAR

Veberova 137, Bakar
tel./fax: 761 319
e-mail: bakar@ljekarna-jadran.hr
web: www.ljekarna-jadran.hr

LJEKARNA MR. PHARM MARTINA MIKULIČIĆ

Krasica 151, Krasica
tel./fax: 766 001

LJEKARNA „DARIJA VUKUŠIĆ“

Kukuljanovo 36, Kukuljanovo (u zgradi „Pevac“)
tel./fax: 252 807

LJEKARNA MR. PHARM MILENA KLADAR

Hreljin 160a, Hreljin
tel.: 289 758
e-mail: ljekarnahreljin@gmail.com

DOM ZA STARIJE I NEMOĆNE OSOBE „MATILDA“

Ružić selo – Plase, Hreljin

ŽUPNI URED BAKAR

Turan 281, Bakar
tel.: 761 150

ŽUPNI URED HRELJIN

Hreljin 117, Hreljin
tel./fax: 809 179

ŽUPNI URED KRASICA

Krasica 126, Krasica
tel.: 766 165

ŽUPNI URED KUKULJANOVO

Kukuljanovo 116, Kukuljanovo
tel./fax: 251 385

ŽUPNI URED PRAPUTNJAK

Praputnjak 167, Praputnjak
tel.: 766 957
fax: 766 456

ŽUPNI URED ZLOBIN

Zlobin 44, Zlobin

VAŽNIJI BROJEVI

Jedinstveni broj za hitne službe 112
Policija 192
Vatrogasci 193
Hitna pomoć 194
Spašavanje na moru 195
Prometna policija 335 521
Polijska uprava
Primorsko – goranska 430 333

DEŽURNE SLUŽBE

Komunalno redarstvo Grada Bakra (vikendom)
099 802 0920

Ceste Rijeka d. o. o.
250 007

GKD Dobra – pogrebni poslovi na području Grada Bakra
099 249 5898, 761 202

Vodovod i kanalizacija d. o. o. – dežurna služba
211 906, 353 222

Vodovod i kanalizacija d. o. o. – crpljenje septičkih jama
353 841, 353 885

HEP Elektroprimorje – dežurna služba
0800 300 412

D.I.M.Š.O. d. o. o. – dimnjačarski poslovi
250 366, 091 125 0366

MARGARETINO

11110

BAKAR 2018

23. 6. - subota

"ŠETNJA KROZ POVIJEST - DOBA FRANKOPANA" I KONCERT MARKA ŠKUGORA

- "Šetnja kroz povijest - Doba Frankopana", u Kaštelu u 18:00 h
- "Šetnja s divicom Margaretom", polazak ispred Perila u 18:00 i 20:00 h
- Stručno vođenje po Gornjem gradu, polazak ispred Kaštela u 19:00 h i 21:00 h
- Pričanje bajki i legendi o Bakru, u Kaštelu u 19:30 h i 20:30 h
- Mini radionica i druženje s divicom Margaretom i Elizabetom Frankopan - saznajte kako nastaju interpretacijske ture, u Kaštelu u 21:30 h
- Svečano otvorenje Margaretinog leta, ispred Kaštela u 22:00 h
- Koncert Marka Škugora, ispred Kaštela u 22:15 h

24. 6. - nedjelja

"RASPJEVANI ŽAL"

- Likovna radionica u organizaciji Društva "Naša djeca" Bakar i susret dječjih zborova u organizaciji "Praputnjarskih Slavića", na Žalu ribara u 19:00 h

28. 6. - četvrtak

KAZALIŠNA PREDSTAVA "RUČNI RAD"

- Crna komedija u izvedbi KUD-a "Primorka", na Žalu ribara u 21:00 h

29. 6. - petak

"BIS FEST"

- Festival "Bakar i serenade", na Žalu ribara u 21:00 h (ulaznica 20 kuna)

30. 6. - subota

KINO POD ZVIJEZDAMA

- Filmska večer, na Žalu ribara u 21:00 h (ulaznica 20 kuna)

5. 7. - četvrtak

KAZALIŠNA PREDSTAVA "U LAŽI SU KRATKE NOGE"

- Predstava za djecu u izvedbi RI Teatra, u Domu kulture "Matija Mažić" Bakar u 10:00 h

5. 7. - četvrtak

OTVORENJE IZLOŽBE "MEMORIJA MJESTA - RAT SMJEROVA"

- Izložba Ivana Reljca, u Galeriji Paulić u 21:00 h

7. 7. - subota

PLESNA VEČER "BAKAR PLEŠE"

- Plesna večer u organizaciji Udruge "La Bamba", na Žalu ribara u 21:00 h

8. 7. - nedjelja

KONCERT GUDAČKOG KVARTETA "CADENZA"

- Koncert klasične glazbe u crkvi sv. Andrije ap. u 21:00 h

12. 7. - četvrtak

KAZALIŠNA PREDSTAVA "IZVORNO HRVACKO"

- Komedija u izvedbi RI Teatra, ispred Doma kulture "Matija Mažić" Bakar u 21:00 h (ulaznica 20 kuna)

13. 7. - petak

DAN GRADA - MARGARETINA

- Izložba "30 godina stvaralaštva" fotografa Miljenka Šegulje, u crkvi sv. Margarete u 20:30 h | *Gostuju: KUU Sklad i puhački kvintet "Aeros"*

14. 7. - subota

"POMORSKA BITKA" I FEŠTA UZ GRUPU POINT

- Pohod na Risnjak s Gornjeg Jelenja, u organizaciji PD Bakar, u 08:00 h
- Margaretin sajam, u 17:00 h
- Dječji kutak "Mala Pomorska bitka", u Gradskom vrtu od 18:00 do 21:00 h
- Svečani mimohod povijesnih postrojbi Hrvatske vojske po Primorju, u 21:00 h
- Party na Bukovu, u 22:00 h
- Rekonstrukcija povijesne pomorske bitke i vatromet, u 22:30 h
- Fešta uz grupu Point, u 23:00 h

20. 7. - petak

"JER JA SAM ŽENA"

- Modna revija u organizaciji Udruge "La Bamba", na Staroj cesti, u 21:00 h

21. 7. - subota

VEČER KLAPA "KLAPE, MORE I NAŠE ČA"

- Susret klapa, na Žalu ribara u 21:00 h

28. 7. - subota

"BAKARSKI SUSRETI", COOKING SHOW I KONCERT GRUPE "OPĆA OPASNOST"

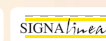
- Natjecanje ekipa, na Žalu ribara u 18:00 h
- Festival poduzetništva i sajam OPG-a u 19:00 h
- Cooking show, na Žalu ribara u 21:30 h
- Koncert grupe "Opća opasnost" i fešta uz grupu "Point", na Žalu ribara u 23:00 h

GENERALNI SPONZOR:

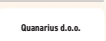
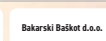
ZLATNI SPONZORI:

SREBRNI SPONZORI:

BRONČANI SPONZORI:

OSTALI SPONZORI:

MEDIJSKI POKRYVITELJI:

Organizatori:

Grad Bakar, Turistička zajednica Grada Bakra